

LISTOPAD 1989
V OLOMOUCI PŘIPOMENE
VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ

Nový ředitel Muzea umění
Ondřej Zatloukal: Před námi je
zásadní rozhodnutí o podobě SEFO

Art & Print
představí příběh staré grafiky
Post.Print
ukáže pestrost umění

ROZHOVOR – Jindřich Štreit
„Dokumentu jsem propadl
na celé čáře“

#muzeumumeni

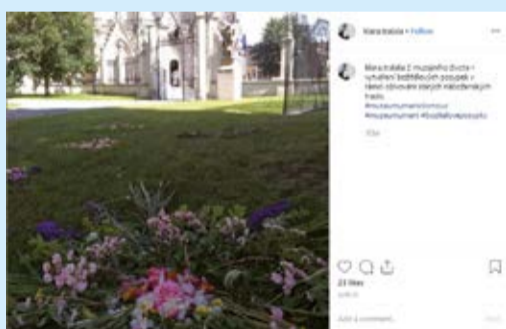
Olomouc's Modern Art Museum is a wonderful building. There are paintings and some sculptures of several styles of 20. century. Cool!
Zobrazit plešak

Ministerstvo kultury České republiky sděluje příspěvek.
Vešlá gratulace Muzeu umění Olomouc k úspěchu v Šanghaji

Muzeum umění Olomouc: It was a honor to be awarded ICOM Award - Achievement, New Technologies and Social Media v Šanghaji. Thank you very much for the award. V kategorii „Innovative design“.

CzechOperaFan @CzechOperaFan
Omylem jsem zabloudila na výstavu: Václav Cigler, Kresby. Zjevení! S autorovou prací se můžeme setkat aktuálně v @muzeumumeni, ze stanic metra zmizelo téměř vše při přestavbách v 90. letech. Co Bratislava? Hrad? ND? V Olomouci skvělé architektonické řešení výstavy od M. Motyčky.

Český rozhlas Vltava @CROVltava
„@muzeumumeni v Olomouci je jedinečné tím, že za velmi malé peníze dělá evropské výstavy.“ říká historik umění David Voda a oceňuje práci ředitele Michala Soukupa, kterého odvolal ministr kultury @StanekAntonin.

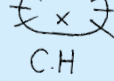
be-wilder @bewildertheatre
Odpověď uživateli @TravelwithMivy a @czechbjane
It is in Olomouc, on the building of the @muzeumumeni, Museum of Modern Art. Address: Denisova 824/47, 771 11 Olomouc. Here the video:
Přidejte Tweet

z návštěvní knihy

FILIPKO

2019년 8월 13일
한국 문화부도 영유치
가득 왔다. 2019년 8월 13일
이 정이

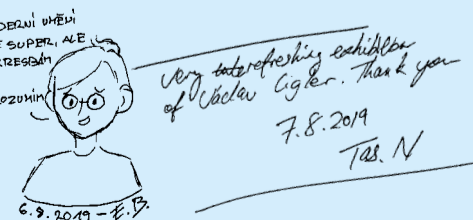
Jedna z nejfunkčnějších instalací, kterou jsem za poslední dobu v Česku viděla!
Krasně, dělníci!

C.H

amazing space... I am able to get close to the art and even see brush strokes. Very charming museum. Thank you for letting me get up close.
Natalie (NYC, USA) 8.9

MODERNÍ UMĚNÍ
JE SUPR, ALE
TĚH KRESBY
MOC
HEZKOVNÍ
Výstava byla ovšem mnoho funkcí
v očích návštěvníků.
Kresby, které jsou
trouha spíše než
malba.
Bylo to moc hezké, moc se mi to líbilo.
Napívil video s Adamem Trnávou! :)
K. H.!, Sana, J. H.!

Ke va to je jsem měla radost tak dobrý!

MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC

patří k nejvýznamnějším institucím svého druhu v České republice. Představuje výtvarnou kulturu od nejstarších dob po současnost. Zřizovatelem Muzea umění Olomouc je Ministerstvo kultury České republiky. Významně je podporuje Olomoucký kraj a Statutární město Olomouc.

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

Denisova 47, Olomouc
ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC
Václavské náměstí 3, Olomouc
ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ
Sněmovní náměstí 1, Kroměříž / Arcibiskupský zámek

OTEVÍRACÍ DOBA

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC
út – ne 10 – 18 hodin
Každou neděli vstup volný.

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ
Zámecká obrazárna:
1.10. – 31.10. út – ne 9.00 – 15.30 hodin
1.11. – 31.3. uzavřena

SAMOSTATNÉ VSTUPNÉ

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC
Základní: 100 Kč | Snížené: 50 Kč
Rodinné: 220 Kč (2 dospělí +1–3 děti 6–18 let)

SPOLEČNÉ VSTUPNÉ DO OBOU OBJEKTŮ
Základní: 150 Kč | Snížené: 75 Kč
Rodinné: 350 Kč | Školní skupiny: 20 Kč/os.

VSTUPNÉ DO OBJEKTŮ DUCHOVNÍ OSY MORAVY – D.O.M.

VELKÝ OKRUH
ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC*
ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC
ARCIBISKUPSKÝ ZÁMEK V KROMĚŘÍŽI
(REPREZENTAČNÍ SÁL, ZÁMECKÁ OBRAZÁRNA)
Základní vstupné: 220 Kč
Snížené vstupné (studenti, senioři): 150 Kč
Rodinné vstupné: 580 Kč
Vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů po dobu jednoho kalendářního roku.

MALÝ OKRUH
ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC*
ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC
Základní vstupné: 130 Kč
Snížené vstupné (studenti, senioři): 80 Kč
Rodinné vstupné: 280 Kč
vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů po dobu dvou dnů

*V neděli zavřeno

Informace/pokladna: 585 514 241
www.muoc.cz

OBSAH

- 4 Art & Print představí příběh staré grafiky
- 7 Post.Print ukáže pestrost umění
- 10 PROFIL
Ivo Binder
„Umění je pro mě životní potřebou“
- 14 Biskupovi architekti se v říjnu přestěhují z Kroměříže do Olomouce
- 16 Nový ředitel muzea Ondřej Zatloukal:
Před námi je zásadní rozhodnutí o podobě SEFO | Michal Soukup: Byl to příšerný půlrok
- 18 Kalendářium
- 19 KRÁTCE – Obrazárna Arcidiecézního muzea nově zdobí Ukřižování z Hlučína
- 20 Skrytý poklad ze sakristie připomene umění středověkých malířů
- 21 Biskup Karel učil na táboře děti tvořit i dražit umělecká díla
- 22 ArtCoMe: Spolupráce napříč střední Evropou pohledem studentů
- 24 Listopad 1989 v Olomouci připomene výstava fotografií
- 26 Sametová revoluce ve vzpomínkách zaměstnanců Muzea umění Olomouc
- 28 ROZHOVOR
Jindřich Štreit
„Dokumentu jsem propadl na celé čáře“
- 32 Česká republika získala v Šanghaji tři ceny, dvě putují do Muzea umění
- 34 Muzeum umění si připomnělo dobu biskupa Karla, oslavilo Dny evropského dědictví a přivítalo nového ministra kultury
- 36 DIVADLO
- 38 Dny židovské kultury Olomouc
- 39 Dětem

muzeion
časopis Muzea umění Olomouc
čtvrtletník – číslo 4/2019

Vydává: Muzeum umění Olomouc,
Denisova 47, 771 11 Olomouc
IČ: 75079950

Redakce: Tomáš Kasal, Lukáš Horák, Štěpánka Bielešová,
Helena Zápalková, Barbora Kundračiková, Jana Hrbáčová,
Terezie Čermáková, Alexandr Jeništa, David Hrbek, Petr Dvořák
Foto: Tereza Hrubá, Markéta Lehečková,
Zdeněk Sodoma
Grafická úprava / předtisková příprava: Petr Šmalec
Titulní strana: Ohrada u Muzea umění v listopadu 1989,
foto: Zdeněk Sodoma

Tisk: PROFI-TISK GROUP, s.r.o.,
Kyselovská 559/125, Olomouc-Slavinov
Náklad: 1000 ks | Neprodejné
Vytiskováno na recyklovaném papíru.
Registrace MK ČR E 22322 | ISSN 2464-5710
Máte-li zájem dostávat časopis pravidelně, staňte se členem Spolku přátel Muzea umění Olomouc.

Jacques Callot, Malý pohled na Paříž z nábřeží D'esclaves (Obchod s otroky), 1629, lept

→ na původní funkci představovaných tisků. Námětová šíře exponátů zahrnuje sakrální i profánní témata, mytologie, alegorie, architekturu, krajinu, portrét i žánrové či satirické tisky,“ přibližuje podobu výstavy Helena Zápalková.

Unikáty staré jako Amerika

Návštěvníci uvidí opravdové unikáty. Mezi nejstarší exponáty sbírky náleží dřevorezy Michaela Wolgemutha z německého vydání tzv. Schedelovy kroniky světa z roku 1493, tedy z doby kdy Kryštof Kolumbus objevoval Nový svět. „V téže době můžeme najít počáteční rozvoj grafiky jako ilustrační techniky,“ říká Zápalková.

Nejstarší hlubotisky ve sbírce představují drobné mědiryty jihoněmeckých tzv. malých mistrů, působících v první polovině 16. století (Heinrich Aldegrever, Barthel Beham). Podstatnou měrou jsou ve sbírce i na výstavě zastoupeny grafické listy nizozemských rytců pozdního manýrismu z konce 16. a první poloviny 17. století, tedy doby skutečně „zlatého věku“ rozvoje mědirytské techniky. „Namátkou jde o jména jako Cornelius Cort, Philipp Galle, Crispijn de Passe, Johann Wierix, Aegidius a Johann Sadelerové, Hendrick Goltzius, Jacob Matham, Johann Muller a další,“ vyjmenovává autorka výstavy.

V 17. století přinesla nové možnosti výtvarného vyjádření a podstatné uvolnění rukopisu technika leptu, zdokonalená výjimečným francouzským grafikem Jacquesem Callotem, ani jeho tisky nebudou na výstavě chybět. Stejnou technikou vytvořil své nesmírně početné grafické dílo (více než 300 leptů) také patrně nejznámější český grafik Václav Hollar.

Nevelkým počtem, ale výjimečnou kvalitou jsou ve sbírce zastoupeny ukázky děl italských grafiků 17. a 18. století. „Lidé uvidí například lepty Pietra Testy, Salvatora Rosy nebo Giovanni Battisty Piranesiho. Bohatou škálu podob a funkcí knižní grafiky 18. století zastupují na výstavě například tisky Michaela Jindřicha Rentze, předního rytce a ilustrátora vrcholného baroka, působícího ve službách hraběte Františka Antonína Šporcka,“ láká návštěvníky Helena Zápalková. „Autory zejména česko-rakouské oblasti je ve sbírce zastoupena také grafika pozdního 18. a zejména 19. století, jmenovitě Josef Bergler, Antonín Mánes, Josef Führich,

Bedřich Havránek, Julius Mařák,“ dodává kurátorka výstavy.

K tradičním technikám tisku z výšky a hloubky se v samém závěru 18. století připojila také litografie, postavená na principu tisku z plochy. Jako rychlá a přesná reprodukční technika byla dlouhou dobu nepřekonatelná. Její univerzálnost a výrazová škála zároveň oslovovala řadu umělců. Významnou roli ovšem sehrála zejména jako pružná ilustrační technika i v oblasti politické satiry či karikatury. Tento typ tisku na výstavě představují ilustrace Honoré Daumiera a Paula Gavarniho pro francouzský satirický časopis Le Charivari. O

Hendrick Goltzius podle Pietera Coecka van Aelst, Poslední večeře, 1585, mědiryty

POST.PRINT UKÁŽE PESTROST UMĚNÍ

Sbírka grafiky Muzea umění Olomouc

Muzeum moderního umění | Trojlodí

21. 11. 2019 – 1. 3. 2020

Kurátor retrospektivy Dalibora Chatrného v roce 2011

Obálka katalogu Uhlem, štětcem, skalpelem..., z roku 2016

→ Pracoval jsem s úžasnými artefakty od prvotisků z 15. století až po téměř kompletní Váchalovo knižní dílo nebo Rodinovy kresby."

Ještě během studia nastoupil na pozici kurátora uměleckých sbírek do Muzea Kroměřížska. „Odtud jsem přešel do Moravské galerie, kde jsem pracoval deset let. V roce 2005 jsem krátce působil v muzeu Kampa Medy Mládkové a pak se rozhodl vyzkoušet práci na volné noze."

Muzeum umění Olomouc

Jenže být kunsthistorik na volné noze není vůbec jednoduché, zvláště když člověk musí živit rodinu. „Hledal jsem místo a narazil na konkurz v Muzeu umění. To mi bylo sympatické propojením Muzea moderního umění s Arcidiecézním muzeem a také jsem do Olomouce jezdil už dříve, dokonce jsem připravoval výstavní program pro malou galerii ve Wurmově ulici. Nebyla pro mě neznámým prostředím, měl jsem tady také několik přátel," říká Ivo Binder, který do Muzea umění nastoupil 1. dubna 2010 jako kurátor sbírky kresby.

„Byla to velká profesní příležitost. Zdejší sbírka je opravdu mimořádná a já jsem rád, že s ní mohu pracovat," říká s tím, že kresba jej vždy zajímala. „Je na ní vzrušující to, že je často bezprostředním záznamem myšlenky, citu."

Momentálně má na starosti přes šestnáct tisíc exponátů. „Za bolševika se přísněji sledovaly nákupy obrazů a soch, zatímco práce na papíře se tolik nehlídaly, a tak sem tam něco uteklo a bylo možné pořídit i práce režimem pronásledovaných umělců. Když se pak po roce 1990 tyto sbírky systematicky doplňovaly a kompletovaly, tak práce na papíře byly finančně dostupnější díky tomu a pečlivé práci mých předchůdců je nyní sbírka velmi reprezentativní," vysvětluje Binder, čím je sbírka kresby mimořádná.

„Můžeme se například pochlubit pěknou kolekcí Gutfreundových kreseb. Z novějších autorů máme například krásného Mikuláše Medka nebo Adrienu Šimotovou, jejichž práce jsou mimořádné. Stálíci naší sbírky jsou pak Julius Mařák, Maxmilián Pirner a další. Ze soudobé kresby máme také řadu

mimořádných děl, například Stratilovo dílo či Inge Koskovou, které jsme nedávno dělali výstavu," připomíná.

Olomoucká kresba

Za necelých deset let v muzeu udělal Ivo Binder dvanáct výstav, kromě Inge Koskové se například letos věnoval Miroslavu Šnajdrovi. „Oba jsem už znal před výstavami. Mirkovi Šnajdrovi jsem dělal výstavu v Moravské galerii a také práce Inge Koskové jsem měl ve výstavách, které jsem dělal už na předchozích pracovištích. Navíc mi byli oba vždycky blízcí, o to lépe se na takových projektech pracuje," zdůrazňuje Ivo Binder.

S Inge Koskovou a Miroslavem Šnajdrem pojí Ivo Bindera ještě jedna věc, a to láska k hudbě. Oba se ve svých dílech nechávají hudbou inspirovat. „Nedá se říci, že jsou mi díky hudbě jejich díla bližší, i když je pro mě hudba velkým koníčkem. Ani se nedá říci koníčkem, ale je spíš potřebou. Mám hudbu velmi rád, a to téměř ve všech žánrech," říká s tím, že mezi olomouckými umělci má více přátel. „Vážím si zde celé řady lidí a ani bych je všechny nestihl vyjmenovat. Nedávno jsem dělal výstavu v galerii Caesar třeba Janě Jemelkové, které jsem uspořádal výstavu ještě kdysi v Brně. Opravdu je takových lidí celá řada."

Pro kurátora sbírky kresby má pak Olomouc ještě jednu zajímavost, a to celou řadu vynikajících kreslířů. „Namátkou můžeme jmenovat Ladislava Daňka, který pracuje přímo v našem muzeu, ale také Pavla Herynka, Jiřího Lindovského, Oldřicha Šemberu, Ondřeje Michálka. Svým způsobem lze říci, že Olomouc je pro kresbu zemí zaslíbenou a těžší z toho i naše muzeum."

Přístup k této technice se podle něj v posledním století proměnil. „Kresba se více osamostatnila. Dříve byla víceméně považována za studijní přípravu pro malbu obrazů a tvorbu soch. Ovšem někteří sběratelé se kresbě věnovali už od renesance, ale přesto k osamostatnění kresby jako autonomní techniky došlo až ve 20. století."

Nezapomenutelné výstavy

Přípravě výstav se s většími či menšími přestávkami Ivo Binder věnuje od mládí, za tu dobu jich udělal nespočet, přesto mu některé výrazně utkvěly v paměti. „Každá z výstav měla své půvaby. Nejvíce v hlavě ale zůstane taková, kde se člověk naučí něco nového. Pro mě bylo hodně překvapivých momentů například při práci na výstavě Davida

S Inge Koskovou na výstavě Kresby v loňském roce

Vody a Reinholda Fätha nazvané *Aenigma. Sto roků antropologického umění*. Tam jsem se skutečně seznámil s celou řadou pro mě do té doby neznámých, přitom velmi kvalitních autorů."

Díky výstavě *Uhlem, štětcem, skalpelem...* si Ivo Binder prošel celou olomouckou sbírkou kresby. „Bez nadsázky mohu říci, že mi prošla rukama každá kresba v muzeu. Byla to radostná práce." Katalog, který výstavu doprovázel, navíc obdržel prestižní ocenění v soutěži Gloria musaealis. „Ocenění jsme nečekali, ale samozřejmě nás velmi těšilo," přiznává.

Další projekt, který se mu nesmázatelně vryl do hlavy, byla výstava *Znak a svědectví*, kterou připravil pro Muzeum hl. města Prahy hned v roce 1990, tedy jako začínající student. „Výstava se týkala vztahu křesťanství a moderního umění, což je téma, které mě vždycky zajímalo. Připravovali jsme ji už rok před listopadem 1989, zkoušeli jsme všelijaké možnosti, jak ji realizovat. Po revoluci se nám otevřela cesta do Muzea hlavního města a pak měla i reprízy v zahraničí, což byla pro mě zase vynikající zkušenost."

Výstava v Pekingu

Díky přípravě nejruznějších výstav procestoval Ivo Binder také kus světa. Nejexotičtější zážitkem byla práce v Národní galerii Číny v Pekingu. „Dělali jsme tam v roce 2009 výstavu děl Zdeňka Sklenáře inspirovaných jeho pobytem v Číně, což byl celkem významný segment jeho díla. Za tyto práce byl umělec dokonce vyznamenán Zlatou medailí na mezinárodním bienále umění ve Florencii v roce 1971," doplňuje Binder.

„V Pekingu jsme asi deset dní výstavu připravovali a potom jsem tam byl i po jejím skončení jako kurýr. Po celou dobu práce nás hlídaly dvě ozbrojené kustodky, ale čínští kolegové byli celkem v pohodě. V tom to bylo stejné jako za totality u nás – na nižších pozicích nebyli odborní pracovníci natolik poznamenaní ideologií, tedy alespoň se mi to tak jevilo."

Výstava měla úspěch i u čínského publika. „To samozřejmě souviselo s tím, že jsme v Pekingu představovali Sklenářovo dílo inspirované Čínou. Šlo například o cyklus ilustrací k povídkám Wu Čcheng-ena o Opičím králi, které jsou tam všeobecně známé, či ilustrace k Mathesiovým Zpěvům staré Číny. I díky tomu patřila výstava k těm nejnavštěvovanějším v sezoně. Už na vernisáž se sjela spousta lidí včetně Sklenářových žáků z Mongolska. Přijel dokonce i tlumočník, který byl přidělen v roce 1955 týmu české putovní výstavy československé kultury, v níž působil Zdeněk Sklenář jako grafik."

Ivo Bindera také po vlastních neblahých zkušenostech s českou totalitou zajímalo, jak funguje ta čínská. „Připadalo mi, že tamější totalita je trošku jiná, než byla ta naše, taková rafinovanější. Místy měl člověk pocit, že je v demokratické společnosti, ale pak se objevily jednoznačné příznaky napovídající, že není vše úplně normální. Nelze to jednoduše popsat," dodává.

Soudní znalec

Kromě pořádání výstav a spravování sbírky kresby je Ivo Binder také soudním znalcem. „To bylo nevyhnutelné. Když jsem pracoval v Moravské galerii, tak za mnou velmi často chodili lidé a požadovali

vyjádření či posudek na různá díla a chtěli k tomu razítko, které jsem tehdy neměl. Nakonec jsem se proto rozhodl absolvovat znalecký seminář a zkoušky a roku 2005 jsem byl jmenován soudním znalcem," vysvětluje svou další životní roli Ivo Binder.

Největší pozitivum soudního znalectví vidí v nečekaných setkáních. „Přivede vás k velice zajímavým pracím, sbírkám i lidem. Člověk se tím i učí. K některým autorům bych se ani jinak nedostal, protože mě třeba nezajímají nebo jsou z oblasti či oboru, který je mi vzdálenější, ale jsem nucen se jimi zabývat."

Být soudním znalcem není vždy příjemné, zvláště pak při soudních přích. „Ty nepřilíš příjemné povinnosti nebo nutnosti jsou, pokud má celý případ soudní dohru. To pak musí znalec konsekventně za svým vyjádřením stát a obhájit je. Tyto situace nabitě negativní energií nemám rád, ale jako soudní znalec se jim nemohu vyhnout," přiznává.

Odchod do penze

Téměř desetileté působení Ivo Bindera na pozici kurátora sbírky kreseb Muzea umění Olomouc se pomalu chýlí ke konci. S koncem roku totiž odchází do penze. Sbírkou postupně předává své nástupkyni Šárce Belšíkové, ale neznamená to konec úspěšné spolupráce.

„Umění je pro mě životní potřebou. Doufám, že i nadále budu mít možnost připravovat výstavy a věnovat se umění. Čím jsem starší, tím více se

S kolegyní Klárou Jeništovou a Miroslavem Šnajdrem st. na malířové letošní výstavě

rozšiřuje spektrum uměleckých směrů a tendencí, které mě zajímají. Velmi blízké jsou mi například expresivní tendence přelomu 19. a 20. století, ale i padesátých a šedesátých let. Doufám, že se s odchodem do penze s Muzeem umění úplně loučit nebudu. Kolegyni Šárce Belšíkové budu připraven být v čemkoliv nápomocen i nadále, bude-li to potřebovat. A věřím, že úplně nekončí ani moje spolupráce s řadou dalších kolegů, která byla velmi příjemná. Budu samozřejmě vzpomínat na mimořádné sbírky i na výstavy, které jsem pod hlavičkou Muzea umění udělal," dodává Ivo Binder. O

LITERATURA

„Už od dětství jsem inklinoval k poezii, snad i proto, že pocházím z kraje Otokara Březiny. Jeho básně patří k mým nejoblíbenějším. Rád čtu ale i Halase, Zahradníčka, Demla, Wernische, z mladších Rosťu Valuška, Víta Slívu a spoustu dalších."

RODINA

„Mám čtyři děti a mám z nich radost. Jsem rád, že všechny mají k umění pozitivní vztah, i když každý jinak. Nejstarší dcera Veronika pracuje v Národní galerii jako lektorka edukačního oddělení, i když teď je na mateřské s vnučkou Annou. Mladší dcera Maruška, překládá ze severských jazyků, ale taky má pěkný vztah k výtvarnému umění a k hudbě. Nyní se ovšem věnuje čerstvě narozenému synovi Eduardovi, který je mým druhým vnoučetem. Syn Jiří žije ve Švýcarsku a je programátor. Nejmladší syn Martin se zase aktivně věnuje hudbě. Mám z nich velkou radost."

HUDBA

„Hudba je pro mne potřebou. Kdysi jsem dokonce hrával na klavír i na varhany. To už jsem sice pozapomněl, ale láska k hudbě mi zůstala dodnes. Poslouchám především vážnou hudbu, ale poslechnu si i jazz a kvalitní folklor, například lašský. Velmi rád mám také olomoucké skladatele Víta Zouhara, Tomáše Hanzlíka a jeho Ensemble Damian. Jsem rád, že lásku k hudbě také sdílím se svojí partnerkou Kateřinou, která řadu krásných koncertů také produkuje."

BISKUPOVI ARCHITEKTI SE V ŘÍJNU PŘESTĚHUJÍ Z KROMĚŘÍŽE DO OLOMOUCE

NOVÉ PUBLIKACE O BISKUPOVĚ ŽIVOTĚ A DÍLE

V listopadu bude k dispozici také dvojice knih mapujících život Karla z Lichtensteinu-Castelcornu a jeho díla. „Jde o dvě publikace, z nichž se každá zaměřuje na něco jiného. V prvním díle editovaném Ondřejem Jakubcem přiblížíme život biskupa Karla. Druhá část, která vznikala pod editorským dohledem Rostislava Šváchy, se zaměřuje na jeho stavitelské a sběratelské aktivity – *Místa biskupovy paměti*,” říká Miroslav Kindl.

Jakubcova kniha *Karel z Lichtensteinu-Castelcorn (1624–1695). Olomoucký biskup a kníže střední Evropy* obsahuje devatenáct statí z per devatenácti autorů. Dočtete se v něm o středoevropských umělcích, které biskup zaměstnával. „Je tam například velice zajímavá kapitola o luxusním zboží, které si biskup nechal dovážet. Jsou tam i úvahové kapitoly o tom, kdo byl biskup Karel ve světle čarodějnických procesů na Šumpersku a Velkolosinsku, kde rozhodl o osudu děkana Lautnera,” prozrazuje autor výstavy.

Druhý díl naváže na kroměřížskou část výstavy a nese název *Místa biskupovy paměti*. „Zde se čtenář dozví podrobnosti o důležitých podnicích, které biskup za svého života uskutečnil a není to jen architektura, ale i sbírky,” dodává.

Maliře, kopisty a umělecké agenty ve službách biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu prezentované na olomoucké výstavě *Za chrám, město a vlast* doplní od října biskupovi architekti. Do Arcidiecézního muzea se totiž přesouvá část této výstavy z kroměřížského zámku.

„Olomouckou výstavu zaměřenou na život biskupa Karla jsme se rozhodli prodloužit až do 5. ledna 2020, ale bylo nám líto, že bychom připravili návštěvníky o její kroměřížskou část, která se uzavřela s koncem září. Proto přestěhujeme alespoň jeden její segment do Arcidiecézního muzea,” říká kurátor Miroslav Kindl.

Návštěvníci se tak od poloviny října budou moci přímo v Olomouci seznámit s architekty, kteří přetvořili biskupovy sny v reálný svět a proměnili tak část válkou zdevastované Moravy ve středoevropský barokní klenot. „S biskupovými architekty se nově seznámíte v části výstavy nazvané *„Mojí umělci“*, kde biskup Karel mluví o tvůrcích, které zaměstnával nebo jejich služeb využíval na dálku z jejich vídeňských ateliérů,” prozrazuje Kindl. „Představíme tak nejen nejdůležitější biskupovy architektury Filiberta Lucheseho a Giovannioho Pietra Tencallu, ale také stavby, které pro něj realizovali. Díky tomu nabídneme olomouckým návštěvníkům komplexnější pohled na osobu Karla z Lichtensteinu-Castelcornu.“

Výstavu nově doplní architektonické plány, archivní záznamy o architektech i knihy, ve kterých je zachycena dobová podoba staveb, a to i tak významných jako je kroměřížský zámek či tamější Květná zahrada. „Chceme do Olomouce přenést celkový pohled na stavební činnost biskupa Karla, sice v menším měřítku než v Kroměříži, ale ve stejné výpovědní hodnotě,” zdůrazňuje autor výstavy.

Výstava v Galerii Zámecké obrazárny Arcidiecézního muzea v Kroměříži.

Originály listin

Výstava *Za chrám, město a vlast II.* představuje také nejruznější listiny spjaté s životem a dílem biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu. Návštěvníci si budou moci prohlédnout papežovu bulu s jeho jmenováním olomouckým biskupem, potvrzení o absolvování salzburšské školy či darovací listinu, v níž věnoval biskup svou knihovnu diecézi. „Všechny tyto dokumenty jsou nesmírně vzácné, a proto nemohly být celou dobu vystaveny jejich originály, ale pouze faksimile. Od října se však na výstavu opět vrátí vzácné originály,” slibuje Kindl. O

Vzácné tisky z biskupovy knihovny na kroměřížské výstavě.

Výstavu *Za chrám, město a vlast II.* budou moci návštěvníci Arcidiecézního muzea Olomouc spatřit od 17. října 2019 do 5. ledna 2020.

BISKUP KAREL Z LICHTENSTEINU-CASTELCORNIA VE STÁLE EXPOZICI ARCIDIECÉZNÍHO MUZEA

Umělecká díla ze sbírek biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu jsou také součástí stálé expozice Arcidiecézního muzea Olomouc. Po dobu výstavy jsou označena červenými čtverečky, aby bylo jasné, že navazují na výstavu *Za chrám, město a vlast*. Podívejte se na výběr toho nejlepšího ze sbírky Biskupa Karla, co stálá expozice nabízí:

Oltářní nástavec s reliéfem Krista Salvátora a relikvií sv. Kříže

(1687–1688), stříbro, dřevo s černou politurou, autoři: Marx Weinold – Samuel Schneeweiss – Heinrich Anders. Původem z katedrály sv. Václava v Olomouci, z donace biskupa Karla II. z Lichtensteinu-Castelcornu, Římskokatolická farnost sv. Václava v Olomouci

Stříbrný reliéf Krista Salvátora nechal biskup Karel zhotovit pro hlavní oltář olomoucké katedrály spolu s reliéfem Panny Marie, který se nedochoval. Teprve později byl reliéf spojen s podstavcem s biskupovým erbem, původně náležejícím k jinému zlatnickému dílu. Ke spojení došlo pravděpodobně po roce 1866, kdy byl k reliéfnímu obrazu připojen také litý stříbrný nástavec s relikvií dřeva sv. Kříže z donace olomouckého kanovníka Artura z Königsbrunn (1828–1880).

Madona s rouškou

(kolem 1520), olej, topolové dřevo, 120,5*92,5 cm Arcibiskupství olomoucké – Arcidiecézní muzeum Olomouc

Deskový obraz *Madona s rouškou* od Sebastiana del Piomba patří k nejkvalitnějším dílům, které biskup Karel z Lichtensteinu-Castelcornu získal roku 1673 nákupem sbírky bratří Imstenraedů. Je to jeden z mála obrazů, který nebyl přemístěn a zůstal po celou dobu součástí olomoucké biskupské kolekce. Díla Sebastiana Lucianiho zvaného del Piombo jsou specifická harmonickým propejením benátské a římské malířské tradice. Postava a tvář Panny Marie zračí ovlivnění Michelangelovými vznešenými ženskými typy, zároveň však obraz vyniká něžným rafaelovským lyrismem a rafinovaně barevná souhra chladných tónů s perleťovým inkarnátem rozvíjí proslulý benátský cit pro práci s barvou. Meditativní motiv Kristovy matky bdící nad spícím Ježíškem vyjadřuje hlubší teologickou rovinu. Zdánlivě idylické téma v sobě skrývá předobraz budoucího oplakávání Kristova mrtvého těla.

Charitas

(1678–1679) dřevo, leštěná běl, zlacení, autor: Michael Zürn ml. (1654 Wassenberg – 1698 Passov), Původem z kazatelní kostela Navštívení Panny Marie na Sv. Kopečku, Královská kanonie premonstrátní na Strahově

Socha představující alegorii křesťanské Lásky byla spolu s dalšími dvěma teologickými ctnostmi – Vírou a Nadějí – umístěna pod řečnickým původně raně barokní kazatelnou poutního chrámu na Svatém Kopečku. Kazatelna byla vytvořena s podporou biskupa Karla a původně měla být obdobně jako hlavní oltář zděná se štukovou výzdobou. Po prohlídce velkolepé dřevěné kazatelny, kterou bavorský sochař Michael Zürn spolu s truhlářem Michaellem Schuherem vytvořili pro konventní kostel na Hradisku, se však biskup rozhodl svůj původní záměr změnit. Hradištská kazatelna jej natolik uchvátla, že i tu svatokopeckou zadal stejným mistrům. Monumentální stavba s bohatou sochařskou výbavou (celkem 33 postav) byla přesto necelých padesát let po svém vzniku rozemřena a v roce 1732 nahrazena novou, do které sochař Josef Winterhalder st. volně zakomponoval pouze figury čtyř evangelistů, osazené v nikách křížení lodi kostela.

KALENDÁRIUM

Julius Eduard Mařák

* 29. 3. 1832, Litomyřl
† 8. 10. 1899, Praha

Julius Mařák patří ke generaci Národního divadla a k nejvýznamnějším českým krajinářům 19. století. Zachycoval krajinné výseky a lesní interiéry za různých atmosférických situací i denních proměn, dokázal vyjádřit nejrůznější nálady lesních zákoutí, pasek, bažin i pralesů. K jeho nejvýznamnějším zakázkám patří cyklus devíti obrazů památných míst v Čechách a na Moravě, který v letech 1882–1883 vytvořil pro předsiň královské lóže Národního divadla v Praze. V roce 1887 mu bylo nabídnuto místo profesora znovu zřizované krajinářské školy na Akademii a vzápětí se stal i zdejšími rektorem. Jeho olomoucký obraz Březina vznikl v roce 1879 a v divákoví vyvolává radostné až pohádkové pocity. Malíř tu takřka dokumentárním způsobem zachytil malý záběr hájku ve svahu. Soustředil se na spodní patro, tudíž kmety stromů pomyslně přefal a zobrazil je bez korun. Vytvořil atmosféru, která diváka vybízí vstoupit dovnitř a objevovat hloubku lesa a vůbec přírody.

Březina, 1879, olej, plátno, 64 x 47 cm, získáno 1980, Muzeum umění Olomouc

Lenka Klodová

* 22. 11. 1969, Opava

Lenka Klodová je vedoucí Ateliéru tělového designu na Fakultě umění a designu Vysokého učení technického v Brně. Ve své tvorbě se věnuje happeningům, performancím, fotografiím, instalacím ve veřejném prostoru. Často se zaměřuje na genderová témata, motivy ženy a mateřství, ale i sexu. Vytvořila ironicky pojatý „pornografický časopis pro ženy“ *Ženin*. Samostatně vystavovala v galerii Hunt Kastner Artworks v Praze nebo v galerii Trafačka. Zúčastnila se řady skupinových výstav (např. *Behind the Velvet Curtain*, Katzen Art Center, Washington, D.C., 2009, či *Beyond Reproduction: Mothering*, Kunstraum Kreuzberg / Bethanien, Berlin, 2011).

Život s handicapem, 2001

barevná fotografie, papír s emulzí, 303x458 mm
získáno 20??, Muzeum umění Olomouc

Milan Kunc

* 27. 11. 1944, Praha

Milan Kunc nedokončil studia na pražské Akademii a v roce 1969 emigroval do Západního Německa, kde studoval v letech 1970–1975 u profesorů Josepha Beuyse a Gerharda Richtera. Postupně se vypracoval

v mezinárodně proslulého malíře. V 70. letech minulého století si vytvořil vlastní styl, jež sám označil za „trapný realismus.“ V roce 1995 vznikl v Kuncově newyorském ateliéru pozoruhodný obraz *Amor a Psyche*. Všeobecně známý mýtus malíř aktualizoval do současné postmoderní podoby. Slavnou mytologickou dvojici pojal s poněkud ironickým podtextem coby prototyp dnešního vztahu mezi supermoderním mužem a supermoderní ženou. On s hlavou v kosmu sní o nových objevech a jeho kovově modrá hlava s nagelovanými vlasy nejví sebebláznivě značí citu. Ona, blondatá krásavice s hlavou v oblacích, však po něm z nevysvětlitelných důvodů touží a vstřícným gestem k němu vztahuje ruku „poteťovanou“ květinovým vzorem. On však její gesto neopětuje. A tak každý po svém dál sní svůj sen.

Amor a Psyche, 1995, olej, plátno, 138 x 183 cm, získáno 2006, Muzeum umění Olomouc

Tomáš Jan Pešina z Čechorodu

* 19. 12. 1629, Počátky
† 13. 8. 1680, Praha

Tomáš Pešina z Čechorodu byl kněz, který studoval v pražském jezuitském konviktu společně s Bohuslavem Balbinem (1621–1688). Od roku 1657 byl děkanem v Litomyřli, kde sepsal do roku 1663 tři díly o historii Moravy, z nichž vydal shrnutí právě v knize *Prodromus Moravographiae*. Knihu vydal úmyslně česky, jak zdůraznil v předmluvě. I tato jeho práce zřejmě přispěla k tomu, že byl od roku 1663 jmenován historiografem moravským.

Prodromus Moravographiae. To gest Předchůdce Morawopisu... Za tím napřed vyslaný od svého autora od svého Authora, M. Thomáše Jana Pessyny z Čechorodu, Děkana Litomysslského, 1663
Papír, vazba: bílá, kožená, 150 x 99 mm, Arcibiskupství olomoucké – Arcidiecézní muzeum Kroměříž.

OBRAZÁRNU ARCIDIECÉZNÍHO MUZEJA NOVĚ ZDOBÍ UKŘIŽOVÁNÍ Z HLUČÍNA

Drobný deskový obraz *Ukřižování* z počátku 16. století nyní obohatil stálou expozici Arcidiecézního muzea Olomouc. Malba patřící hlučinské farnosti je výjimečnou tím, že se kromě zachycení postav (Kristus, Panna Maria a sv. Jan) zaměřuje na vyobrazení krajiny, která má působit co nejrealističtějším dojmem a navodit pocit hloubky prostoru.

Joachim Patinir
– okruh, *Ukřižování*,
Antverpy, kolem 1520
Římskokatolická
farnost Hlučín

„Po formální stránce se obraz *Ukřižování* blíží dílům antverpského malíře Joachima Patinira (Pateniera), který je považován za prvního krajináře severské renesance. Na rozdíl od svých předchůdců, kteří nepřikládali pozadí svých děl velký význam, se jako první zaměřil na realistické vyobrazení krajiny tak, aby dotvořila atmosféru zobrazeného výjevu,“ uvedla kurátorka muzea umění Jana Hrbáčová. „Za autora tohoto obrazu můžeme považovat některého z Patinirových blízkých následovníků či členů dílny.“

Na světě se dochovalo pouze pět obrazů, které lze s jistotou připisat Joachimu Patinirovi, neboť jsou signovány jeho jménem. „Množství dalších prací, jež jsou také zastoupeny ve sbírkách předních světových

muzeí a galerií, je možno Patinirovi připisat jen na základě společných formálních znaků. V případě obrazu *Ukřižování* z Hlučína odpovídá jeho stylu malby výstavba prostoru, krajina v pozadí včetně charakteristických budov, ale také rysy zobrazených postav,“ říká Jana Hrbáčová.

Ještě než obraz doputoval do expozice, prošel restaurátorským průzkumem. „Díky USB mikroskopu pořizujícímu snímky ve viditelném a infračerveném spektru jsme objevili autorské změny (tzv. pentimenti) v oblasti Kristových prstů na ruce. Malíř si rozvrhl obraz pomocí podkresby, ale v tomto detailu se neřídil vlastním návrhem a namaloval přirozenější postavení prstů. Ve viditelném světle jsou prsty orámované tmavou barvou, ale v infračervené oblasti můžeme vidět i původní prsty v odlišných pozicích podkresby.“

Návštěvníci najdou *Ukřižování* v první místnosti Obrazárny olomouckých biskupů a arcibiskupů, která je věnována středoevropské a nizozemské malbě.

Detail Kristovy pravé ruky. Foto v denním světle, makrofotografie z USB mikroskopu a makrofotografie v infračerveném světle.

CHCETE MUZEION DO SCHRÁNKY? STAŇTE SE ČLEMEM SPOLKU PŘÁTEL MUZEA UMĚNÍ.

SPOLEK PŘÁTEL MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC
PŘIHLÁŠKA DO SPOLKU PŘÁTEL MUZEA UMĚNÍ OLOMOUC

JMÉNO:
ADRESA:
PSČ:
DATUM NAROZENÍ:
E-MAIL:
TEL.:
DATUM PŘIHLÁŠENÍ:

OZNAČTE TYP ČLENSTVÍ:

- ČLEN | 400 Kč
- STUDENT (15 – 26 LET) | 200 Kč
- SENIOR (NAD 60 LET) | 200 Kč
- RODINNÉ ČLENSTVÍ (2 Dospělí, 2 Děti) | 500 Kč

PLATBU ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ LZE ROZLOŽIT DO DVOU PLATEB (PRVNÍ – DO 30. ČERVNA, DRUHÁ – DO 30. ŘÍJNA)

→ SOUHLASÍM SE ZPRACOVÁNÍM MÝCH OSOBNÍCH ÚDAJŮ

INFORMACE SI PŘEJI ZAŠÍLAT:

- POŠTOU
- E-MAILEM

PŘIHLÁŠKU LASKAVĚ ODEVZDEJTE V POKLADNĚ MUZEA UMĚNÍ OLOMOUC NEBO ZAŠLETE NA ADRESU:

Spolek přátel Muzea umění
Muzeum umění Olomouc
Denisova 47, 771 11 Olomouc

PŘIHLÁŠKU LZE VYPLNIT TAKÉ ELEKTRONICKY NA www.muo.cz

Skrytý poklad ze sakristie připomene umění středověkých malířů

Středověkých deskových obrazů se v České republice nedochovalo příliš mnoho, a proto byl objev z roku 2014 v sakristii farního kostela v Kopřivnici skutečně velkým svátkem. Pečlivě zabalená díla, o nichž historikové umění neměli žádné povědomí, byla totiž dokladem pozdně gotické slezské malby. Dva roky byla v péči restaurátorů a od 17. října je zájemci mohou vidět na výstavě *Oltář z Lubiny*. Restaurování 2014–2016 v Arcidiecézním muzeu Olomouc.

„V roce 2014 nás kontaktoval lubinský rodák, historik Tomáš Sedoník s informací, že v Kopřivnici má pan farář několik středověkých obrazů, pro které nemá v kostele využití, a že by jim jistě bylo nejlépe někde v muzeu. Ihned jsme se tam vypravili a na místě zjistili, že tato výpůjčka bude rozhodně stát za to.“ líčí tehdejší dění autorka výstavy Jana Hrbáčová.

Po příjezdu do kostela objevila s kolegy čtyři pozdně gotické oboustranně malované desky s mariánskými náměty, které pocházejí z někdejšího kostela sv. Ondřeje ve Větrkovcích (dnes kostel sv. Václava v Lubině). Na jedné straně křidel oltáře z Lubiny jsou vyobrazeny radosti Panny Marie a na druhé Mariiny bolesti. „Gotický oltář si musíme představit jako otevírací skříň s křídly, přičemž ve všední dny býval zavřený a lidé v kostele viděli jen vnější stranu obrazů, zatímco o nedělích a svát-

cích se oltář otevíral a vystavoval na odív vnitřní stranu desek a také centrální část, která se ovšem u lubinského oltáře nedochovala.“ říká Hrbáčová.

Sváteční (vnitřní) strana představuje Zvěstování Panně Marii, Navštívení Panny Marie, Narození Krista a Klanění tří králů. Na všední (vnější) straně se nachází Útěk do Egypta, Dvanáctiletý Ježíš v chrámu, Panna Maria Bolestná a Panna Maria tká Kristovo roucho. „Ten posledně uvedený námět je velmi vzácný, vyskytuje se zcela výjimečně,“ zdůrazňuje.

Dva malíři, dva styly

Malby jednotlivých stran oltáře jsou dílem dvou umělců. „To je na první pohled patrné ze stylu malby. Malíř sváteční strany, která působí tradičnějším dojmem, pracoval s vrstvením jednotlivých průzračných barevných tónů na bílou plochu křídového podkladu, kde poté optickým sečtením jednotlivých tónů vznikl zářivý kolorit typický pro období vrcholného středověku. Používal přitom přírodní pigmenty jako azurit, malachit, rumělkou a olovnatou bělobu,“ vysvětluje kurátorka.

Druhý autor, který zdobil všední stranu křidel, míchal barvy na paletě a maloval přímo výsledným odstínem. Modelaci pak dokončoval spíše kresebně za pomoci tmavé linky.

V kompozicích jednotlivých obrazů najdeme vliv grafických listů Mistra E. S., Martina Schongauera a Albrechta Dürera, které byly v průběhu 15. a 16. století šířeny po celé Evropě a stávaly se oblíbeným inspiračním zdrojem mnoha umělců. „Při bližším pohledu je ovšem jasné, že vznik oltáře z Lubiny nemůžeme hledat nikde jinde než ve Slezsku. Svědčí o tom především typy tváří zobrazených postav s velkýma hlubokýma očima, které jsou charakteristickým znakem slezského středověkého malířství. Oltář zřejmě pochází z vratislavské dílny Jakoba Beinharta, který byl svého času představeným tamního malířského cechu.“

V lubinském kostele se nedochovaly jen tyto čtyři oboustranně malované desky, ale také polychromovaný dřevěný reliéf, který byl původně asi součástí predely (část oltáře mezi menzou a nástavcem) tohoto oltáře. Reliéf je dnes bohužel nezvěštný, neboť byl z kostela odcizen v roce 1993 – tato událost vedla k tomu, že obrazy byly pro jistotu bezpečně uloženy v kopřivnickém kostele, aby je nepostihl stejný osud. Reliéf představoval tzv. Trůn milosti – Boha Otce s mrtvým Synem, doprovázeného světci a donátory. O tom, kdo by tyto pánové mohli být, a o dalších souvislostech se dočtete v katalogu výstavy.

Požáry i přemalby

Oltářní křídla byla těžce poškozena ohněm a nesla stopy několika přemalb, přičemž ta nejnirozsáhlejší pocházela z 19. století. „Barevné vrstvy se drotily a hrozilo jejich opadávaní, a proto jsme po dohodě s římskokatolickou farností Kopřivnice a ostravsko-opavským biskupstvím přistoupili k restaurování oltáře, kterého se ujala opavská restaurátorka Romana Balcarová. Byla to velmi náročná práce trvající dva roky, protože samotné dřevěné desky, na nichž je malba nanesena, byly rozklížené, malba nebyla stabilní a její povrch na mnoha místech

narušovaly kusy tmelu vyplňující vypadlá místa,“ popisuje Hrbáčová.

Na sváteční straně se postupným čištěním vrstvy po vrstvě podařilo navrátit jas a modelaci brokátovým vzorům rouch Panny Marie, jemnou kresbu pramenům vlasů i hluboký modrý tón plášťům. Na obrazech se událo několik překvapivých změn. Například u výjevu Narození se objevila zcela jiná spona pláště Panny Marie a v Klanění tří králů tzv. boltcový záhyb, oblíbený motiv Veita Stosse, který se objevuje také na jeho reliéfu Klanění krakovského mariánského oltáře. Na obraze Narození se úplně změnila postava Ježíška, který na přemalbě z 19. století spočíval na kupce sena a byl zahalen do bederní roušky. Po odstranění přemalby se ukázal původní nahý Ježíšek obklopený zlatou září podle vidění svaté Brigity, která spatřila, jak se před modlicí se Pannou Marií zázračně na zemi objevil Syn Boží.

„Nejsložitější bylo restaurování nejvíce poškozeného obrazu Bolestné Panny Marie, na němž se ovšem objevila středověká postava donátora a Kristus inspirovaný tvorbou Albrechta Dürera. Na vnější straně oltáře byla respektována viditelná přípravná kresba patrná v místech odpadlé barevné vrstvy či výrazně prosvítající pod zeslabenou malbou. Aby obrazy nebyly zbaveny přirozených a na vnějších stranách výrazných znaků stárání, otevřená retuš nepokrývá souvisle všechny drobné defekty,“ vysvětluje autorka výstavy.

Oltář z Lubiny je od roku 2016 vystaven ve stále expozici Arcidiecézního muzea Olomouc, kde byly pro jeho prezentaci zvoleny závěsné kované rámy, do nichž jsou vloženy samotné desky. Otáčení obrazů provádí kurátorka v souladu s liturgickým rokem, přičemž během postního období je prezentována všední strana oltáře. Výstava se tedy odehraje ve stále expozici a budou ji doprovázet textové a obrazové panely popisující nejen historii oltáře, ale především proces jeho restaurování. O

Jakob Beinhart – dílna, *Oltář z Lubiny*, Navštívení, Vratislav, kolem 1506.

Biskup Karel učil na tábore děti tvořit i dražit umělecká díla

„Jsem biskup Karel a zářím jako bůh Apollón,“ uvítal děti v převleku za biskupa šéf muzejních pedagogů Marek Šobáš. Na příměstském táboře Muzea umění Olomouc pak celý předposlední srpnový týden společně s kolegy dětem objasňovali výjimečnost toho barokního velmože, jeho odkazu i spletitost doby, ve které žil.

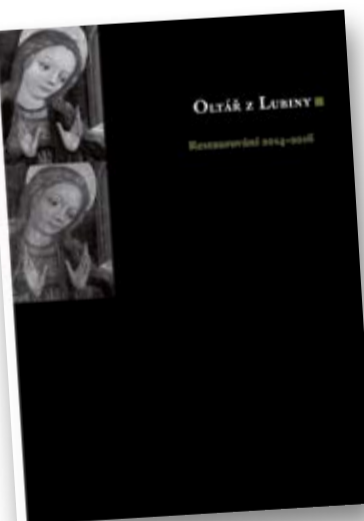
„Chtěli jsme dětem s ohledem na věk představit biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu v co největší šíři. Samozřejmě jsme se snažili přiblížit jeho osobnost i některé jeho skutky. Hlavní inspirací pro tvorbu dětí však byly druhy výtvarného umění, které tento výjimečný muž shromáždil ve svých sbírkách,“ popisuje Marek Šobáš s tím, že jedním ze stěžejních témat bylo biskupovo sběratelství a umělečtí agenti.

Malíř táborníci navštívili společně s lektory také aktuální výstavu *Za chrám, město a vlast*, která je biskupu Karlovi věnována. „Ve čtvrtek jsme si s dětmi udělali výlet do Kroměříže, kde poznávaly biskupův odkaz přímo v Květné zahradě a na zámku. Děti tak mohly na vlastní oči vidět dědictví, které nám po Karlu z Lichtensteinu-Castelcornu zůstalo v umění, architektuře i v zámecké knihovně,“ zdůrazňuje Šobáš.

Prodej své dílo biskupovi

Příměstský tábor nebyl jen tvořivý, ale děti si vyzkoušely svou finanční gramotnost na příkladu biskupova sběratelského talentu. „Každý den vytvořily jedno nebo dvě díla a v závěru dne je musely odprezentovat biskupu Karlovi. Musely jej přesvědčit, aby danou věc koupil a také usmlouvat výhodnou cenu. Byla to zajímavá zkouška jejich komunikačních dovedností,“ říká vedoucí edukačního oddělení MUO.

Biskupské tolary, které účastníci za svá díla obdrželi, putovaly na speciální platební kartu. Získanou hotovost pak děti využily v pátek během „charitativní“ aukce, které přihlíželi i rodiče. Biskup Karel se totiž rozhodl založit sirotčinec. Aby na něj získal peníze, musel prodat svá díla. „Děti na vlastní kůži zažily, jak to na takové aukci chodí s jednou výjimkou - každý autor měl přednostní právo na zakoupení svých vlastních děl,“ dodává Šobáš alias táborový biskup Karel.

Obálka katalogu *Oltář z Lubiny*. Restaurování 2014–2016

ArtCoMe

SPOLUPRÁCE NAPŘÍČ STŘEDNÍ EVROPOU POHLEDEM STUDENTŮ

S novým školním rokem odstartovala druhá etapa mezinárodního vzdělávacího programu projektu ArtCoMe, který úzce souvisí s výstavou *Rozlomená doba*, jejíž poslední čtvrtý díl zamíří v listopadu do Maďarska. Na mezinárodním programu pro studenty středních škol společně pracují v průběhu let 2018 až 2020 lektoři edukačních oddělení z Muzea umění Olomouc, Mezinárodního centra kultury v Krakově, Galerie města Bratislavy i Muzea Jana Pannonia v Pécsi. Důležitým aspektem jeho úspěšného průběhu je také spolupráce s vybranými pedagogy, kteří jsou společně s muzejními lektory mentory studentů.

Basia Dubiś (Krakov)

Využila jsem příležitost zapojit se do projektu ArtCoMe a bylo to jedno z nejlepších rozhodnutí, které jsem udělala. Během dvou setkání, v Olomouci a v Krakově, jsem se toho prostřednictvím různých médií naučila spoustu nejen o umění, ale také o různých kulturách zemí, které přestože jsou tak blízko, liší se tolik od mé vlasti. Procvičila jsem si animační dovednosti, postavila malou výstavu, vytvořila článek na Wikipedii... Bylo toho mnohem víc. A všechno vedli zapálení a talentovaní učitelé i lektoři.

Nejvíce ze všeho se mi však líbilo setkávání s novými a zajímavými lidmi. S mnohými z nich jsem stále v kontaktu a také cestujeme, abychom se v našich zemích navštívili.

Jsem šťastná, že jsem se mohla zúčastnit tohoto úžasného projektu a vzpomínky na něj se mnou zůstanou ještě dlouhou dobu.

Markéta Knapková (Olomouc)

Projekt ArtCoMe se stal neodmyslitelnou a velice důležitou součástí mého života. Nejen, že mě naučil mnoha novým věcem, jako například dívat se na různé informace z mnoha pohledů, ale také jsem mohla naplno projevit svou kreativní stránku nebo si vyzkoušet komunikaci a spolupráci v týmu. Zároveň jsem si užila atmosféru, která se celým projektem nesla ve znamení přátelského setkání. Na projektu ArtCoMe se mi nejvíce líbila originalita celého konceptu a snaha propojit studenty ze čtyř evropských zemí, které spojuje velký zájem o umění a dějiny.

„ArtCoMe nám přináší novou formu práce s určitou školou, která je dlouhodobá, velmi intenzivní a také svým charakterem poměrně odlišná od tradiční nabídky animačních programů pro školní skupiny,“ upozornila Terezie Čermáková, autorka koncepce edukačního programu. „I proto je pro nás důležitý úzký kontakt se všemi partnery. Jsem ráda, že náš pracovní tým funguje napříč všemi čtyřmi městy a spolupráce vytváří přátelské a kreativní prostředí,“ doplnila Čermáková.

Cenné zkušenosti, nová přátelství a především tvůrčí atmosféru společných setkání na zajímavých místech přinesl již první rok projektu. A jak hodnotí své zkušenosti s projektem ArtCoMe samotní studenti?

Marcell Balog (Pécs)

Účastnil jsem se ArtCoMe programu v Olomouci a v Krakově. Každé setkání bylo zcela odlišné. Na prvním jsem se například naučil, jak dělat rozhovor a vytvořit krátký film. Bylo to velmi namáhavé, ale stálo to za to. Druhé setkání bylo trochu jiné. Vznikly tam dva mezinárodní týmy, které tvořily své vlastní malé „výstavy“. Díky tomu jsme se mohli s účastníky z jiných zemí navzájem lépe poznat, což bylo podle mě to nejzajímavější.

I když ten projekt asi nebyl úplně o budování nových přátelství, druhé setkání pro mě znamenalo přesně toto. Druhou část jsem si užil mnohem víc, protože jsem mohl všechny lépe poznat. Pokud bych to měl shrnout, získal jsem hodně nových přátel, vyzkoušel si spoustu věcí, které jsem před tím nedělal. Stálo to za to a kdybych měl tu možnost, šel bych do toho zase!

Eva Kelešiová (Bratislava)

Každý školní rok se pořádá hromada kempů a projektů zaměřených na matematiku a fyziku. A všechny ty roky jsem si říkala, jak skvělé by bylo, kdyby se konalo něco podobného také pro ty, co milují umění. Vždycky jsem si myslela, že je ve škole málo uměleckého vzdělání a že se toho učíme málo o umění, kreativitu, že to škola nepovažuje za tak důležité jako jiné předměty.

ArtCoMe je projekt, o kterém jsem vždycky snila, ale nikdy jsem si nemyslela, že by mohl existovat. Umění, kreativita, tolik skvělých nápadů a lidí – všechno smícháno dohromady. Navštívila jsem města, ve kterých jsem doposud nebyla, pracovala na tolika projektech způsobem, který jsem nikdy před tím nezkusila. Bylo to nádherné a jsem šťastná, že se lidé stále zajímají o umění. ArtCoMe je obrovským krokem dopředu k tomu, aby naše vzdělávání o umění bylo lepší, a já jsem vděčná, že jsem se ho mohla zúčastnit.

PARTNERSKÉ ŠKOLY ZAPOJENÉ DO PROJEKTU ARTCOME

ČESKÁ REPUBLIKA

Gymnázium Olomouc – Hejčín partnerská škola Muzea umění Olomouc

Gymnázium Olomouc – Hejčín bylo založeno v roce 1956 a v dnešní době patří k největším gymnáziím v České republice. Studentům poskytuje střední všeobecné vzdělání ve čtyřletém, šestiletém a osmiletém studijním programu. Gymnázium je partnerskou školou Univerzity Palackého v Olomouci, partnerské vztahy ho pojí také s gymnázií ve Švýcarsku, Francii a Itálii. Současně je zapojeno do řady národních i mezinárodních projektů.

POLSKO

VII Prywatne Liceum im. Mikołaja Reja partnerská škola Mezinárodního centra kultury v Krakově

Soukromou střední školu založila evangelická komunita v Krakově, zastoupená vzdělávací nadací Jerzyho Samuela Bandtkie. Škola odkazuje na bohatou tradici protestantského vzdělávání a ve výchově zdůrazňuje principy svobodného poznávání, hledání vědecké pravdy a kritické reflexe. Instituce je otevřená všem bez ohledu na jejich sociální situaci či náboženskou příslušnost a vede studenty k toleranci a respektu k různým názorům.

SLOVENSKO

Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium partnerská škola Galerie města Bratislavy

Škola vznikla v roce 1993 na základě pokusného ověřování Projektů alternativnej starostlivosti o nadané deti a byla první školou na Slovensku, která se zaměřila na práci s talentovanými žáky. Výuka je vedena podle standardních učebních plánů, přičemž velký důraz je kladen na individuální přístup ke studentům a neformální partnerskou atmosféru.

MAĎARSKO

Pécsi Apáczai Csere János (ANK) Gimnázium partnerská škola Muzea Jana Pannonia v Pécsi

Střední škola Pécsi Apáczai Csere János (ANK) byla založena před 30 lety jako součást progresivního vzdělávacího experimentu. Nabízí možnost studia v anglicko-maďarské bilingvní třídě, studenti se mohou také specializovat na IT nebo sociální studia. Škola je mimo jiné součástí maďarského programu Tehetségpontok, který podporuje rozvoj talentovaných studentů.

LISTOPAD

1989

V OLOMOUCI

#MUO_1989
#MUO_1989
#MUO_1989

Máte doma schovanou nějakou připomínku listopadu 1989? Vyfoťte ji a dejte na facebook nebo instagram pod #MUO_1989 a staňte se součástí výstavy Muzea umění.

muo
muzeum
umění
olomouc

89/19
30 let od Sametové revoluce

1989 30 2019 30 LET SVOBODY A DEMOKRACIE

Petr Zatloukal

*13. 9. 1956, Kojetín

Od roku 1992 vyučuje fotografii na katedře výtvarné výchovy PdF UP v Olomouci. Do roku 1990 se zabýval dokumentární, divadelní a hudební fotografií. Toto období vrcholí obrazovou publikací Gaudeamus ze zákulisí okupační stávkou studentů olomoucké univerzity v roce 1989.

Vladimír Pospíšil

*10. 6. 1957, Olomouci

Malíř a kreslíř, zabývající se počítačovou grafikou, fotografií a videoartem. Od roku 1998 je členem Spolku olomouckých výtvarníků a v letech 1999–2008 byl členem Klubu konkretistů 2. Od roku 2001 pracuje jako dokumentátor a správce sbírek v Muzeu umění Olomouc.

Vladislav Galgonek

*14. 5. 1946, Český Těšín

Při zaměstnání v Moravských chemických závodech v Ostravě vystudoval obor výtvarná fotografie na Lidové konzervatoři v Ostravě (1969). Od roku 1971 působil v propagačním oddělení dolu Odra. Spoluzakladatel fotokupiny H70. V letech 1973–2011 pracoval jako fotoreportér ČTK pro olomouckou oblastní redakci. Je absolventem oboru reportážní fotografie na Filmové akademii múzických umění v Praze (1985).

Listopad 1989 v Olomouci připomene výstava fotografií

Vrátit se časem o tři dekády zpět a znovu se podívat na Olomouc v listopadu a prosinci 1989 umožní návštěvníkům Muzea moderního umění výstava „1989“. Ti starší si budou moci připomenout dění, které odstartovalo přerod naší země v demokracii, ti mladší nahlédnou do tehdejší atmosféry strachu, naděje a vítězství.

Řada fotografií v té době pořídila cenné, z dnešního pohledu již historické záběry. Mnoho jich bylo pozapomenuto v soukromých archivech, některé se dostaly do veřejných sbírek. To je případ malé kolekce dokumentárních fotografií, uchovávaných ve sbírce Muzea umění. Ačkoli ta je zaměřena především na ukázky fotografie experimentální a konceptuální, přesto se v posledních letech podařilo vytvořit malou, ale reprezentativní kolekci dokumentárních a reportážních fotografií, včetně těch, vztahujících se k událostem roku 1989.

„Týká se to fotografií Vladislava Galgonka, Petra Zatloukala, Mileny Valuškové, Jindřicha Štreita, Zdeňka Sodomy, Michala Štosela či Ludka Peřiny, kteří svými fotoaparáty zachytili nejen průběh sametové revoluce v Olomouci, ale i další události. Například útoky občanů NDR do západní Evropy nebo bourání Berlínské zdi. Kromě fotografií budou vystaveny i dobové dokumenty a promítána řada snímků z privátních fotoalb,“ říká autorka výstavy Štěpánka Bielešová.

Výstavu navíc doprovodí kniha mapující rok 1989, která vzniká ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci. „Kniha *Olomoucké okamžiky 1989* je koncipována jako kronika či deník událostí jednoho roku. Lokálně se zaměřuje na dění v Olomouci a v tehdejším okrese Olomouc. Fotografie připomenou revoluční dění v Divadle Oldřicha Štíbor, okupační stávkou studentů Univerzity Palackého, recesistická představení a happeningy, vystoupení osobností kulturního a společenského života či generální stávku 27. listopadu,“ objasňuje Štěpánka Bielešová.

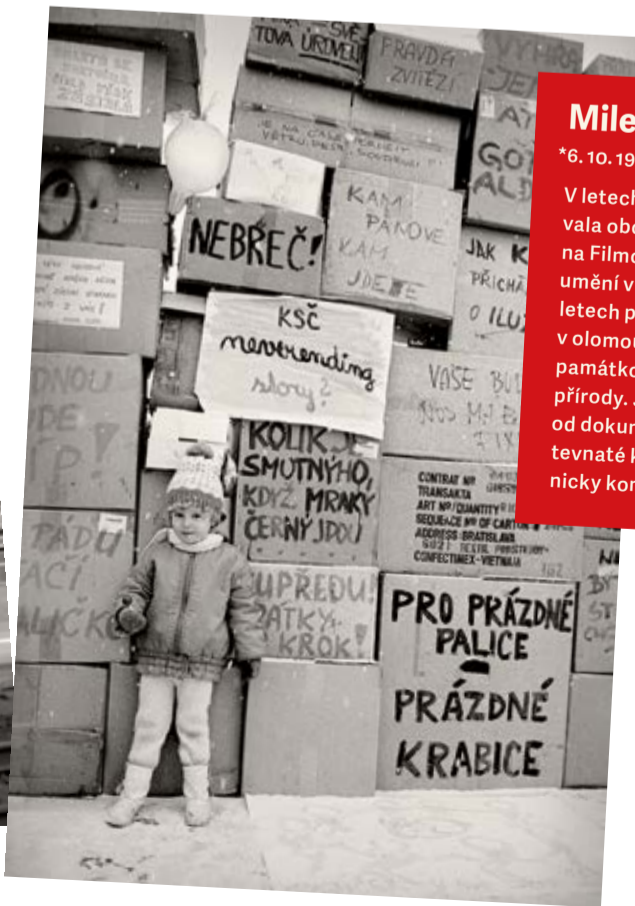
Současně publikace nabídne fotografie z rodinných archivů, které zachycují běžné události i všední život v tzv. reálném socialismu. Velká část snímků také pochází z fotografické sbírky Muzea umění. „Ty další jsou výsledkem dlouhodobého terénního sběru a průzkumu soukromých archivů, který prováděl tým pracovníků Státního okresního archivu, Moravského divadla a Univerzity Palackého,“ dodává Bielešová.

Kniha bude obsahem i formátém inklinovat k méně „oficiálnímu“ pojetí oslav 30. výročí sametové revoluce. „Bude zaměřena především na mladší generaci, pro niž jsou mnohé události roku 1989 již dávno zapomenutou minulostí, kterou, jak ukazuje vývoj soudobé společnosti, je třeba neustále připomínat,“ zdůrazňuje spoluautorka knihy. O

Miloš Smolka

*5. 1949, Šternberk

Vyučen horníkem v Ostravě. Pak práce ve stavebnictví, studium Střední průmyslové školy stavební v Lipníku nad Bečvou. Absolvent Institutu tvůrčí fotografie PPF Slezské univerzity v Opavě (1996). Žije ve Šternberku.

Milena Valušková

*6. 10. 1947, Olomouc

V letech 1977–1983 vystudovala obor umělecká fotografie na Filmové akademii múzických umění v Praze. V osmdesátých letech působila jako fotografka v olomouckém středisku Státní památkové péče a ochrany přírody. Její tvorba se rozpíná od dokumentu až po mnohovrstevnaté krajinné studie a technicky komplikovaná zátěží.

Jindřich Štreit

*5. 9. 1946, Vsetín

Vystudoval výtvarnou výchovu na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (1967) a Školu výtvarné fotografie Svazu českých fotografů (1977). Od roku 1974 vedl galerii na Sovinci, v níž poskytoval prostor řadě nonkonformních výtvarníků. Pracoval jako učitel a ředitel základní školy. Poté, co jej v roce 1982 zatkl komunistická policie a obvinila, že svými fotografiemi hanobí republiku a jejího představitele, byl ve vazbě a posléze byl odsouzen na deset měsíců podmíněně. Následně musel opustit pedagogickou dráhu a pracoval jako knihovník a později jako dispečer státního statku. Od roku 1990 je pedagogem Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě.

Luděk Peřina

*17. 1. 1967

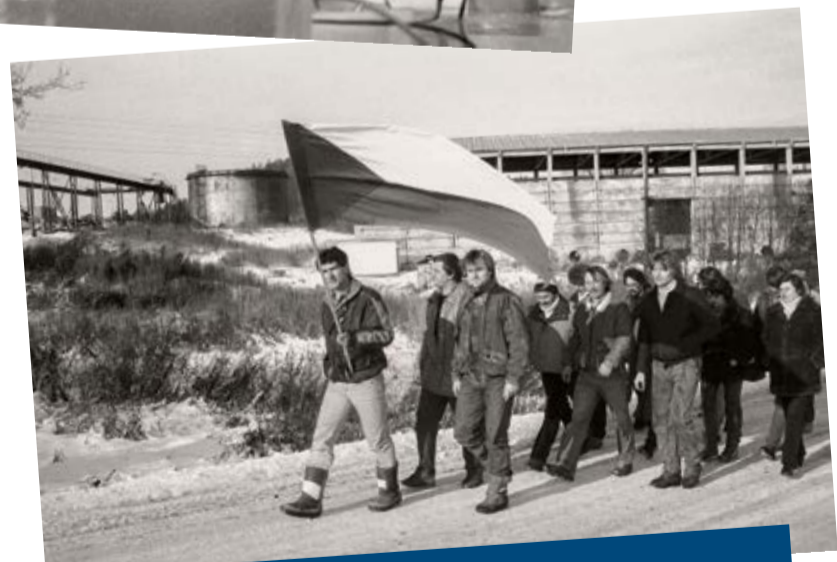
Absolvent Institutu tvůrčí fotografie PPF Slezské univerzity v Opavě (1994) a Univerzity Palackého v Olomouci (1991, obor analytická chemie na Přírodovědecké fakultě). V letech 1989–1994 navštěvoval fotografické kurzy Mileny Valuškové na Základní umělecké škole v Olomouci a byl členem Skupiny M. Působil jako odborný asistent na Katedře experimentální fyziky a Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (1991–1992), jako reportér v Hanáckých novínách (1992–1994), v České tiskové agentuře (1994–1995) a Mladé frontě Dnes (1995–2012). Od roku 2012 působí v České tiskové kanceláři.

Michal Štosel

*1964, Pardubice

K fotografování ho přivedl jeho dědeček Jan Bakrlík. V letech 1986–1991 vystudoval Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého. Přestože nejraději fotografoje lidi, jeho amatérská tvorba se nevyhýbá žádným tématům. Celý život fotí všechno a s láskou :-)

Sametová revoluce ve vzpomínkách zaměstnanců Muzea umění

Listopad 1989 je klíčovým okamžikem nejen pro historii naší země, ale také jednotlivců. Mnohým z nich zásadně změnil život. Nabízíme pohled do toho, jak na sametovou revoluci vzpomínají a jak ji prožívali někteří zaměstnanci Muzea umění.

Má největší vzpomínka se vztahuje k neděli 19. listopadu: je 19 hodin a ve Státním divadle Oldřicha Stibora se za zvuku státní hymny zvedá opona. Na jevišti stojí nastoupený celý operní soubor, tedy včetně garderobiérek, maskérek, rekvizitářek a divadelní techniky, v které jsem pracoval. Přeplněné hlediště po doznění hymny bouřlivě aplauduje, začíná divadelní generální stávka, svoboda je na dosah... Po státní hymně následuje slavný sbor Židů z Verdiho opery Nabucco a téměř všem vlhnu oči. V centru dění jsem byl ale už v pátek 17. listopadu, kdy v 18 hodin Yvonna Boháčová zahajovala v Galerii pod podloubím výstavu Václava Stratila, jehož předchozí výstava v téže galerii byla v roce 1982 před otevřením zakázána StB. Očekávalo se tedy, že se opět něco semele, takže atmosféra byla doslova elektrizující. Po emotivním proslovu Yvony nastala poměrně bujará oslava, která trvala až hluboko do noci. Druhý den ráno u nás zazvonila divadelní rekvizitářka Richenza Buková a informovala nás o dění v Praze s tím, zda se přidáme na stranu pražských herců. Další dny až do pondělí jsem v podstatě strávil v divadle. V neděli 19. listopadu totiž měla být premiéra Nabucca v režii Martina Dubovice, který se v olomouckém divadle předtím naposledy hrál v roce 1968 – jak symbolické. Plán byl jasný: prosadit generální divadelní stávku. Ještě hodinu před zvednutím opony ovšem nebylo jasné, zda se bude hrát, či nikoliv. Nakonec se to díky nezměrnému úsilí herců vedených Ivanou Plíhalovou, Mikulášem Pánkem a Jaroslavem Krejčím podařilo. V následujících dnech se z divadla stalo neobyčejně živé a otevřené kulturní fórum, takže jsem až do konce listopadu byl víc v divadle než doma.”

Ladislav Daněk

v roce 1989 kulisák, dnes kurátor sbírky obrazů MUO

Mou vzpomínkou je hippie znak na nástěnce panelového domu na adrese Foerstrova 20 v Olomouci a setkání s přítelem Záhumenským v kavárně příznačně nazývané „Cukrárna“, který celou situaci po páteční pražské demonstraci 17. 11. 1989 shrnul slovy: To nic nebude, komunisti vyhlásí uhelné prázdniny a v televizi bude pořád hrát Michal David. Bylo to jinak. A tak jsem demonstroval až se ze mě kouřilo a kouřil na studentských výborech. A doufal, že pravda a láska zvítězí na lži a nenávisti..

Marek Novák

v roce 1989 student, nyní vedoucí správního a investičního oddělení MUO

Co mě napadne, když se řekne rok 1989? Volné asociace, obrazy, vzpomínky, podpis Několika vět v restauraci Jalta. Červnové vojenské cvičení na Libavě a moje sletá dceraška plačící nad tím, že toho ostříhaného pána bez vousů nezná a že to určitě není její tatínek. Dovolená u Berounky a odvážné a hlučné nudistky z Německé demokratické republiky v kempu u Karlštejna. Loutkoherci hrající na rohu Václavského náměstí satirické divadlo o připravované jaderné elektrárně Temelín, kterého mjíme při cestě s dětmi a manželkou na tenisový turnaj Čedok Open na pražské Štvanici. Malá hala v Mariánském údolí, kde probíhá vývoj leteckých motorů DV2 a jejich sériová výroba pro SSSR. Sovětské svařovací automaty, které si svařovaly, jak chtěly, materiál rovněž ze Sovětského svazu, z jehož kvality rentgenologům a kontrolorům barevné defektoskopie vstávaly hrůzou vlasy na hlavě. Nástěnka, na kterou jsme lepili mírně pozměněná hesla „přestavby – perestrojky“, a fotky líbajícího se Miloše Jakeše s Jásirem Arafatem. Koncert skupiny Laura a její tygři v olomouckém S-klubu 19. 11. a na něm studenti s československými vlajkami. Úterý 21. 11. a demonstrace v Olomouci a příslušníci Veřejné bezpečnosti, vyzývající občany, aby se rozešli, že demonstrace je nepovolená. A samozřejmě generální stávka 27. 11., na které šplhám do třetího podlaží lešení vedle obchodu zahraniční knihy, abych si tyhle zlomové události vyfotografoval.

Tot vše...

Vladimír Pospíšil

v roce 1989 vývojový pracovník leteckých motorů, dnes správce sbírek obrazů a plastik MUO, dokumentátor

Tehdy jsem chodil na demonstrace pražské i olomoucké, provokoval soudružky učitelky vlastními dětskými proklamacemi a těšil se, až ti zpropadení komunisti zmizí v propadlišti dějin. Sametová revoluce mi pak přinesla opravdu mohutnou úlevu, dětské oddychnutí si, že už se nebude lhát, že pravda bude pravda, a ne Правда, že už se nebudu muset stydět za ty uslintané pologramotné dědky v politbyru a že „rusckij“ bude zase spíš Puškin a Rachmaninov, než Brežněv a Andropov.

Alexandr Jeništa

v roce 1989 žák základní školy, dnes vedoucí produkčního oddělení MUO

V té době jsem žila v Pardubicích a pracovala u památkářů. Největším zážitkem byla večerní demonstrace u pardubického divadla 24. listopadu, na které tehdy vystoupila herečka Věra Galatíková. Uprostřed shromáždění za ní na balkon divadla někdo přišel, šeptal jí do ucha a ona vzápětí vyhlásila, že se právě dozvěděla o demisi Miloše Jakeše a celého ÚV KSČ. To byl zlom celých událostí, největší radost a taky konec všeho strachu, který jsme přeče jen v podvědomí všichni měli, protože se obecně vědělo o aktivizaci milic i armády. V tu chvíli jsme ale věděli, že moc komunistů padá. Následný jásot a spontánní zpěv hymny budu mít v uších až do smrti.

Simona Jemelková

v roce 1989 památkářka, dnes kurátorka sbírek užitého umění 17. až 19. století AMK kurátorka sbírky sochařství 17. až 19. století AMK

Vzpomínek na sametovou revoluci mám víc, například esenbáky ze zásahové jednotky, obrovské chlapy v černých uniformách a helmách, kteří obestoupili náměstí Svobody v Brně při jedné z prvních studentských demonstrací. Pán v okně, co na nás volal, ať to zkusíme, že oni to v srpnu před jednadvaceti roky nezvládli. Také si pamatuju na spolubydličiho Bangladéšana na kolejích, který mi povídal, že když u nich demonstrují studenti, policie do nich střílí gumovými projektily a jde když ne o život, tak o oči. Plné davy na náměstí, cinkání klíči a pak na balkóně ještě gottwaldovské radnice svěží starý člověk v luxusní obleku, pan Tomáš Baťa. Ale popravdě, zpětně si na tu dobu vzpomínám optikou Dannyho Smiřického z knihy Zbabělci. Revoluce byla pro mě neuvěřitelnou kulisou a já hodně myslel na holky. Nešťastně jsem byl zamilovaný do studentky Šárky z Frýdku-Místku, první básně zkoušel psát pro jednu Marcelu a ještě pár měsíců chodil se svou první dívkou Ilonou.

Marek Šobán

v roce 1989 student prvního ročníku VÚT, dnes vedoucí edukačního oddělení MUO

Má vzpomínka se vztahuje už k 11. listopadu, to se v podvečer konal na Pražském hradě v kapli Všech Svätých originální koncert ke svatořečení Anežky České, byla to téměř neznámá Gleissnerova zpívaná mše z konce 18. století, kterou nastudovala s pěveckým sborem z Horky nad Moravou a hudebníky z Olomouce přítelkyně Jana Bébarová. Jela jsem tam i se svými dětmi. Někdy se dějí i věci neviditelné. Ten večer byl prostoupen energií, která jakoby rozechvěla celý levý břeh Vltavy, celé Hradčany, byl to velmi silný subjektivní vjem a jistota, že něco začíná. A taky že ano. Druhá nezapomenutelná vzpomínka je z Olomouce, z listopadového shromáždění na zaplněném Horním náměstí, kde jsme soustředěně poslouchali řečníka; a najednou v tom tichu nad náměstím proletělo sedm labutí, které plavně mávaly sametovými křídly. Zázračný okamžik. Signum. V době revoluce jsem pracovala ve Vlastivědném muzeu a okamžitě jsme s kolegyněmi Blankou Zlámalovou a Jarmilou Zvolánkovou začaly organizovat a připravovat výstavu Od zvířete k vůli 1968 – 1989, první část tvořil po dvacet let ukrývaný fotografický materiál se záběry událostí okupace roku 1968 v Olomouci, dobu normalizace jsme tu zastoupili kolekcí fotografií Jindřicha Štreita, které v takové rozsahu a skladbě byly představeny veřejnosti vlastně tehdy poprvé. Bylo to fantastické, ve zvolené kompozici se Jindrový fotografie staly svědectvím i naléhavou výtvarnou básní o čase a životě toho dvacetiletí. Tak to jsem tehdy třeba dělala. Ta výstava byla velmi důležitá a taky ji vidělo hodně lidí. A snad jsem v tom čase při jednáních i přispěla k uskutečnění samostatnosti tehdejší galerie, dnes Muzea umění Olomouc.

Anežka Šimková

v roce 1989 kurátorka Vlastivědného muzea Olomouc, dnes kurátorka MUO

Rok 1989 byl mimořádně silným rokem v mém životě. Bylo mi tuším 12 let, byl jsem v šesté třídě a opravdu velmi intenzivně jsem to dění prožíval, úplně existenciálně a euforicky, ale to asi spousta lidí. Aktivně jsem se na revolučním dění spolupodílel se svým tátou. Chodili jsme na každou demonstraci v Olomouci, kterých probíhalo x. Nosil jsem trikolóru, maloval jsem a kreslil plakáty. V šesté třídě docházka k přerodu dítěte v mladíka a mě to zasáhlo zrovna v období toho přechodu. Do jisté míry mě to i formovalo do dalšího života v tom, že se prostě určitým věcem ustupovat nemá. Základní ideje a základní lidská práva se mají hájit. Ikonou, kterou jsem opravdu miloval právě od toho listopadu 1989, byl Václav Havel, a to mi zůstalo pochopitelné až do jeho skonu. Pro mě sametová revoluce znamená velmi výrazný impuls, na který jsem si mnohokrát vzpomněl v uplynulém půl roce, když jsme měli spor s panem Staškem.

Ondřej Zatloukal

v roce 1989 žák základní školy, dnes ředitel MUO

Jindřich Štreit při vyhlášení výsledků fotografické soutěže, Galerie Café Amadeus, září 2017

→ Jak jste vybíral autory?

Podle toho, kdo byl vynikající, ale zároveň v ČR nesměl vystavovat. V té době byla velká cenzura a lidi, kteří podepsali Chartu nebo měli jiný názor, jinou tvorbu než socialistický realismus, byli zakázaní. Proto se Sovinec stal jakýmsi středem umění, protože s těmito tvůrci by se lidé jen těžko potkali jinde, než v naší minigalerii. Návštěvnost vernisáží byla monumentální. Dvě stě až pět set lidí. To bylo normální. Postupně se tak Sovinec dostával do povědomí lidí.

Líčíte to velmi idylicky, ale jak na to reagovala vládnoucí strana?

Režim to samozřejmě nevnímal moc pozitivně. Měl jsem s tím problémy, ale nemůžu říct, že úplně ty nejhorší problémy, protože šéfka kultury byla docela rozumná. Domluvili jsme se na tom, že připravím plán výstav. Politické vedení umělce neznalo, a tak ani neprotestovalo. Situace se však postupně zhoršovala, zvláště po mém odsouzení. Uvědomoval jsem si, že pokud s výstavami přestanu, příznám, že jsem něco provedl. Hned po propuštění jsem pokračoval se stejným konceptem. Jenže to už na vernisáži pravidelně chodili i příslušníci StB. Někdy nám výstavu zavřeli, třeba surrealisty, ale ani to mne neodradilo. Vystavoval jsem, co jsem chtěl. Pomáhala mi v tom jejich neznalost umění a umělců. Například jsem vystavoval Olgu Karlíkovou, která podepsala Chartu, ale režim to zjistil pozdě. Příprava takových výstav ale byla vždy dobrodružná.

Vězení a nástup na statek

Hrála vaše galerijní činnost i nějakou roli ve vašem odsouzení?

Odsouzený jsem byl za hanobení republiky a prezidenta na základě výstavy, které jsem se zúčastnil v Praze.

Jak vás zasáhlo to, že už jste potom nesměl učit?

Když jsem se vrátil z vězení, tak jsem nesměl ani vstoupit do budovy školy, kde jsem dělal ředitele. K žákům jsem však nesměl už před tím, což byla

taková paradoxní situace. Ze školství mě nesměli propustit, dokud nebudu odsouzený, a tak jsem dostal místo v knihovně pedagogického střediska. Tam jsem rok balil knížky, nemohl jsem tam údajně nikomu škodit a nikoho ovlivňovat. Po odsouzení jsem ihned musel odejít. Našel jsem si místo na státním statku v Ryžovišti, kam po hospodářské stránce patřil i Sovinec. Státní statek měl šest vesnic a šest set zaměstnanců. Já tam začal pracovat jako dispečer a využíval jsem toho, že jsem byl pořád mezi lidmi a intenzivně jsem fotografoval. Když jsem podepisoval smlouvu, navrhl jsem, že budu dokumentovat život státního statku. Samozřejmě, že tajná policie, která mne pořád sledovala, včetně telefonních odposlechů, s tím nesouhlasila, takže se smlouva musela přepracovat. Přesto jsem ve fotografování pokračoval.

Máte ještě ty fotografie?

Dělal jsem si archiv fotografií, které jsem chtěl použít ke svým osobním výstavám a potom jsem odděloval fotografie ze života statku. Právě ty jsou od 19. září vidět na výstavě v Národním zemědělském muzeu. Navíc jsem je doplnil loňskými fotografiemi současného života v zemědělství. Jde o moji největší výstavu v pražském Národním zemědělském muzeu, k vidění je sto sedmdesát velkých fotografií.

Jindřich Štreit po třiceti letech rozbíjí roli s fotografiemi, leden 2017

Polská výstava, čínské ocenění a rok 1989

Když se vrátím ke galerijním aktivitám na Sovinci. Letos už tuto část vaší činnosti prezentovala kurátorka Muzea umění Štěpánka Bielezová v Polsku a ještě jednou bude. Co pro vás znamená výstava, která ukazuje i tuto vaši profesní polohu?

Moc mě to potěšilo. Jsem rád, že díla někdo vidí a tím se zhodnotí činnost, kterou jsem tolik let na Sovinci dělal. Tuto expozici navíc doprovázela i má fotografická výstava, takže v Polsku jsme odprezentovali obě mé umělecké vášně.

Při této příležitosti vznikl i film, který získal mezinárodní ocenění v Šanghaji. Není to trochu paradox, že film o vaší polegalní činnosti veze ocenění z komunistické Číny?

(smích) Já jsem v Číně v Pekingu i vystavoval. Byl to lepenkový pás fotografií, který jsem Muzeu umění věnoval. Cena za film mě velmi potěšila, protože je to mé vyprávění o Sovinci. Kamil Zajíček, který stál se Štěpánkou Bielezovou za vznikem tohoto snímku, jej do této soutěže poslal. Film se líbil a uspěl jak u nás, tak i v zahraničí.

Letos návštěvníci Muzea umění uvidí vaše fotografie i na další výstavě Štěpánky Bielezové 1989, která mapuje revoluční dění roku 1989. Jak na toto období vzpomínáte?

V té době jsem byl zaměstnán na státním statku. 17. listopadu jsem byl v Hradci Králové, kde byla výstava Adriany Šimotové. Když se pak dění pohnulo, jezdil jsem na univerzitu do Olomouce, protože jsem se znal s profesorem Josefem Jařabem. Nejezdil jsem fotografovat do měst. Fotograficky bylo pro mne zajímavější dění na vesnici. Jsem tak jeden z mála fotografů, kterým se podařilo zachytit toto téma právě v Ryžovišti. Fotografoval jsem okamžiky, kdy se lidé dokázali zkonsolidovat a udělali manifestaci na feditelství. Ředitel musel vysvětlovat mnohé. Fotografie částečně použije Štěpánka Bielezová na listopadovou výstavu. Fotografie z tohoto cyklu jsou také vystaveny v Belvederu na velké pražské výstavě k roku 1989.

Co sametová revoluce znamenala pro váš osobní život?

Zůstal jsem ještě nějakou dobu na statku. Potom se rozpadl a já si hledal jiné místo. Začal jsem se věnovat hradu Sovinci, ale tam jsme měli s muzeem a okresním úřadem odlišné názory na jeho náplň, tak jsem začal na žádost studentů učit na FAMU jako externí pedagog. Jezdil jsem fotografovat rakouské farmy, což vyvrcholilo knihou a výstavami ve Vídni. Dostal jsem také pozvání do Francie, kam jsem potom celých patnáct let jezdil fotografovat velké projekty. Pro mě to bylo zvláštní období, protože jsem měl pocit určitého vyčerpání tématu vesnice. Uvědomoval jsem si, že jsem v něm už udělal téměř vše, co jsem mohl a jakmile se začnete opakovat a začnete o tom moc přemýšlet, je nejlepší téma opustit. Byla to pro mě velká změna. V České republice jsem pracoval asi tři roky na velkém projektu Lidé olomouckého okresu. Výstava prošla celou republikou, ale byla také v Japonsku a v Americe v New Yorku. Potom už život dostával čím dál větší obrátky. Učil jsem nejen v Praze, ale i v Bratislavě a na Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě, kde působím doposud.

Co obnášel návrat k pedagogické činnosti?

Pedagogická práce je pro mne důležitá, ale abych mohl na plný úvazek učit na Slezské univerzitě, k tomu jsem potřeboval další vzdělání. Udělal jsem si nejprve docenturu na FAMU v Praze, potom profesuru na Vysoké škole výtvarných umění v Praze. Vysoká škola výtvarného umění v Bratislavě mi udělila titul doktor honoris causa.

Jak je na tom v dnešní době fotografický dokument?

Hodně se v poslední době diskutuje o vztahu dokumentu a konceptuální fotografie. Myslím si, že dokument je část fotografie, která je jednou z nejdůležitějších, protože zachycuje současnost, kterou

uchovává pro budoucnost. Konceptuální fotografii jde o estetickou záležitost, zatímco dokument je o životě. Jsem fotograf, kterému dokument učaroval. V něm je podstata mé tvorby.

Život, smrt, železárny i vězení

Jaká další témata vás provázela kromě zemědělství?

Vesnice poněkud ustoupila. Přišla další témata jako těžká práce v továrnách, v železárnách ve Vítkovicích, Třinci, Prostějově. Pořád jsem sledoval sociální fotografii a v současné době pracuji na velkých projektech na toto téma. Fotografoval jsem ve věznicích, na urgentu, zdravotní sestry a teď pracuji na svém nejtěžším projektu, a tím je domácí hospic. Fotografie, které jsou o životě a smrti. V říjnu k tomu bude výstava s katalogem.

Slavné jsou ale i vaše fotografie z věznic. Pokračujete i v této tematice?

Představte si, že mě nenechali fotit ve vězení, když jsem byl zavřený. Prostě ne, vzali mi fotoaparát, to je hrozné (smích). Nicméně já jsem se hned po revoluci do vězení vrátil, tentokrát už jako fotograf. Jednak jsme byli v ženské věznicí společně s Janem Špátou a Olgou Sommerovou a potom, když jsem dělal cyklus Cesta ke svobodě o drogové závislosti, navštívil jsem osm dalších věznic. Bylo mi nabídnuto, abych pokračoval v projektu o kaplanech a věznicích. Rýsuje se i další projekt, který se bude týkat vězení.

Jak je těžké se v rámci hospicové péče dostat k pacientům?

To je to nejtěžší, což ale platí pro všechny sociální projekty. Konkrétně tady vstupují do nejtímnější zóny rodin. Spolupracuji se sdružením, které se jmenuje Nejste sami.

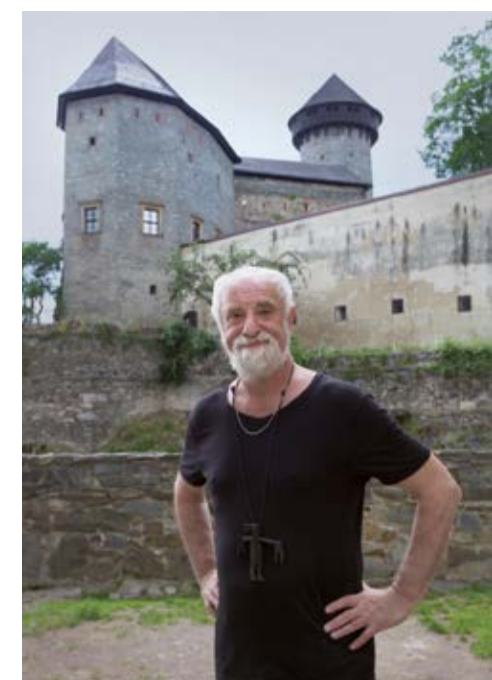
Spolupráce s MUO je občanská povinnost

Jak se zrodila vaše spolupráce s Muzeem umění a Štěpánkou Bielezovou?

Spolupráce s muzeem je dlouhodobá. Začala prakticky hned po sametové revoluci, kdy mě oslovil profesor Pavel Zatloukal. Spolupracovali jsme na výstavách společně s Anežkou Šimkovou. Postupně se rozvíjela také spolupráce se Štěpánkou, když jsme několik let dělali výstavy v galerii Amadeus v Arcidiecézním muzeu. Dávali jsme možnost vystavovat studentům Institutu tvůrčí fotografie.

Vaše fotografie jsou zastoupeny v našich sbírkách, například výše zmíněný pás jste muzeu darovali. Co vás k tomu vedlo?

Spolupráci s olomouckým muzeem, díky přátelství s Pavlem Zatloukalem a Michalem Soukupem považuju za obohacení života a proto jsem daroval do sbírek i lepenkový pás se sto osmdesáti fotografiemi. Tato spolupráce je pro mě příjemná a vidím v ní velký smysl. MUO nejenže sbírky uchovává, ale pracuje s nimi, dělá výstavy doma i v zahraničí. Také výstavy v Amadeovi byly pro studenty velkou výzvou. Rád navštěvuji odborné přednášky o umění prof. Danielem. Obdivuji restaurátora Borka Sedláka. Spolupráce s Muzeem umění je radostí a potěšením. O

Jindřich Štreit na Sovinci, 2017

Manžele Štreitovi, Muzeum umění Olomouc, 2007

Jindřich Štreit a Štěpánka Bielezová, Sovinec, 2016

Obálka publikace k výstavě Jindřich Štreit (Ne)známé fotografie 1978-1989

Česká republika získala v Šanghaji tři ceny, dvě putují do Muzea umění

Muzeum umění Olomouc a Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě stojí za českým úspěchem na festivalu muzejních audiovizuálních projektů FAIMP. Domů si z čínské Šanghaje vezou dvě bronzová ocenění a jedno zlato.

Muzeum umění získalo třetí místo v kategorii „Interaktivní digitální média“ za animovanou vzdělávací a herní aplikaci do tabletů *Sen biskupa Karla*, která provází především rodiny s dětmi Arcidiecézním muzeem v Olomouci

vedoucí edukačního oddělení MUO Marek Šobáň. „Při vzniku aplikace jsme samozřejmě spolupracovali s dalšími odborníky, například s výbornou animátorkou Eliškou Chytkovou, ale především s kolegy z oboru IT ze Studia 6.15. Jsme rádi, že výsledek naší práce ocenili odborníci i na mezinárodním fóru,“ dodal Marek Šobáň, jehož kolegyně Hana Lamatová převzala cenu přímo v Šanghaji.

V druhém nejlidnatějším čínském městě se prosadil také film o Jindřichu Štreitovi, který vznikl k mezinárodnímu výstavnímu projektu

v prostoru tzv. šedé zóny podařilo ze zapadlé vesnice v bývalých Sudetech vytvořit nezávislé kulturní centrum, kam se sjížděli umělci i návštěvníci z celého tehdejšího Československa. „Je neuvěřitelné, že jsme uspěli na celosvětové přehlídce muzeí a galerií. Je vidět, že zajímavé osobní příběhy a aktivity výjimečných osobností fascinují diváky po celém světě bez ohledu na to, odkud pocházejí. Film je především poctou profesoru Štreitovi a cenu ze Šanghaje chápou jako uznání za jeho celoživotní úsilí v oblasti umění,“ říká autorka scénáře

zprostředkováním sbírkového fondu směrem k veřejnosti. Společně s lektorkou Hanou Lamatovou a dokumentátorem Kamilem Zajíčkem navázali pracovní kontakty s kolegy z Maďarska, Ruska, Itálie a samozřejmě z Číny. Uskutecnili se také setkání se členy výboru AVICOM (Committee for Audiovisual and New Image and Sound Technologies) ohledně prezentace filmových dokumentů a aplikací muzea v následujících letech.

Zlatý úspěch Uherského Brodu

První místo v kategorii krátkých muzejních filmů si pak domů odvezlo Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě za snímek Marie Kadlčíkové *Očekávání Velikonoc v Komni*.

FAIMP

Pořadatelem festivalu muzejních audiovizuálních projektů je mezinárodní výbor pro audiovizí, nové technologie a sociální média AVICOM, součást Mezinárodní rady muzeí ICOM, sdružující více než 20 tisíc muzejních institucí z celého světa.

Museums in the Digital Age, která probíhala v Šanghajském historickém muzeu a zabývala se smysluplným zapojením digitálních technologií v procesu předávání kulturního dědictví. Muzejníci z několika zemí Evropy a Asie se shodovali v tom, že v současné době není rozumné se zapojení digitálních technologií vyhýbat, ale že je vždy nutné mít na zřeteli v první řadě obsah sdělení, pro který se nalezne nejhodnější forma, například ta digitální.

„Máme skutečně velkou radost!“ uvedl Aleš Kapsa z Muzea Jana Amose Komenského. Slavnostní vyhlášení oceněných se konalo ve středu 28. srpna v Ceremony Hall v Park Hotelu v samotném geografickém středu

„Originální artefakty a jejich výpověď je v muzejní expozici vždy nejdůležitější. Digitální technologie je pro návštěvníky velmi atraktivní, ale na druhou stranu je nic nenaučí, neotevře jim nový obzor, případně jejich pozornost

a Arcidiecézním muzeem v Kroměříži. „To ocenění je satisfakcí za obrovskou práci, kterou jsme s tím měli. Propojili jsme naši letitou zkušenost se vzděláváním v prostoru galerijní expozice s novou mobilní technologií. Byla to pro nás velká výzva, ale zároveň vstup do neznámých vod. V českém prostředí před námi podobnou záležitost ve větším rozsahu vyzkoušely jen tři muzejní instituce,“ uvedl

Z města ven!, uvedený poprvé letos v dubnu v polské Poznani. Projekt, jehož rozšířenou reprízu uvidí koncem roku i diváci ve slezském Opolí, je součástí širšího národního programu 30 let demokracie a svobody a vznikl za spolupráce s opavským Institutem tvůrčí fotografie a Nadačním fondem Jindřicha Štreita. Samotný film pak přibližuje Štreitovy kurátorské aktivity na Sovinci před rokem 1989, kdy se mu

Štěpánka Bielezová. V Šanghaji cenu přebírala společně s kolegou, režisérem a kameramanem Kamilem Zajíčkem. Bielezová se v Šanghaji také aktivně zúčastnila mezinárodní akademické konference Museums in the Digital Age (Muzea v digitálním věku), kterou pořádalo Shanghai History Museum. Ve svém příspěvku představila aktivity Muzea umění a zkušenosti se

„Šanghajské ocenění nás velmi těší jak z hlediska mezinárodního úspěchu (57 projektů 10 zemí ze 4 kontinentů), tak z hlediska rozvoje domácí přehlídky muzejních filmů – Musaion-filmu. I zde totiž tento snímek získal pozornost a ocenění společně s dalšími filmy téže autorky. Ukazuje se, že tyto a podobné projekty v moderní oblasti rozvoje muzejnictví u nás i ve světě mají své opodstatnění a svůj smysl.

města Šanghaje, který postavil slovensko-maďarský architekt Ladislav (László) Hudec, rodák z Bánské Bystrice. **Patří digitální technologie do muzejní expozice?** Pracovníci Muzea umění Olomouc neletěli do Číny pouze přebrat dvě ceny, ale stali se i aktivními účastníky dvoudenní konference

zcela odvede a pohltí do sebe. To je pro naše záměry kontraproduktivní. Technologie může být v prostředí muzejní expozice výbornou službou, ale stejně tak se může stát zlým pánem,“ shrnul postřehy účastníků ředitel hostující instituce Hu Jiang. O

Muzeum umění si připomnělo dobu biskupa Karla, oslavilo Dny evropského dědictví a přivítalo nového ministra kultury

K létu v Muzeu umění již tradičně patří návrat do baroka, respektive festival barokní kultury Hortus Magicus a ani letos tomu nebylo jinak. Kroměřížská Květná zahrada nabídla návštěvníkům mezi 9. a 11. srpnem barokní divadla, hudbu, kostýmy, jídlo i opery. Inspiraci hledaly u otce moravského baroka biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcorna i děti na příměstském táboře MUO. Naopak románský skvost Zdikův palác byl společně s divadelními představeními jednou z největších atrakcí letošních Dnů evropského dědictví. Září pak přineslo návštěvu nového mistra kultury Lubomíra Zaorálka a uklidnění rozbouřené situace kolem Muzea umění.

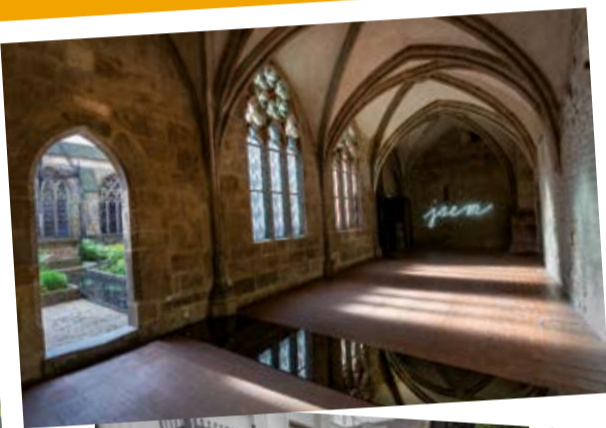
Repliku barokní houpačky, Mozarta i obnovenou premiéru opery, v níž původně hrály i císařovy sestry, nabíd festival barokní kultury Hortus Magicus. Ten v polovině srpna navrátil kroměřížskou Květnou zahradu zpět do doby Karla z Lichtensteinu-Castelcorna.

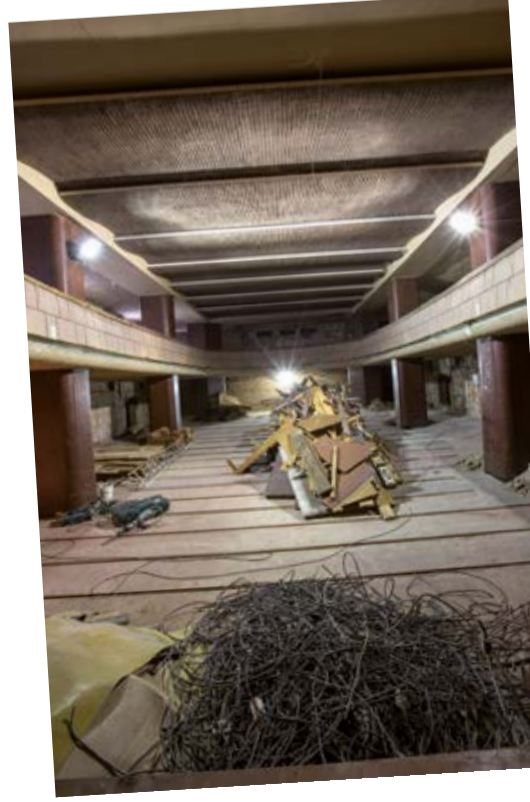
Příměstský tábor Muzea umění se letos nechal inspirovat uměleckými agenty biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcorna. Děti tak během týdne nejen tvořily umělecká díla, ale snažily se je i prodat. (Více na straně 19)

Letošní Dny evropského dědictví nabídky návštěvníkům Muzea umění netradiční formy divadelních představení v podání improvizací skupiny Olivy a Le Cabaret Nomade. Malí návštěvníci si pak v doprovodu rodičů užili divadelně-výtvarný workshop Čas na loutku. Na své si přišli i milovníci historie při komentovaných prohlídkách Zdikova paláce.

Do Olomouce vedla první pracovní cesta nového ministra kultury Lubomíra Zaorálka v úřadě. Při návštěvě Muzea umění především řešil a napravlal kroky svého předchůdce. Veřejně se omluvil Muzeu umění i jeho dvěma dosavadním ředitelům a novým ředitelem se rozhodl jmenovat Ondřeje Zatloukala.

V létě začala dlouho očekávaná rekonstrukce bývalého kina Central. To by se mělo do roku 2021 proměnit v moderní multifunkční sál, ale zároveň si ponechá typické prvky původního kina, jako jsou elegantně prohnutý balkon či akustická vlna na stropě od architekta Jana Závorky ml. Budoucí návštěvníci se mohou také těšit na lepší propojení s budovou Muzea moderního umění.

DIVADLO

Pavol Seriš. Pri kase

S počátkem nové divadelní sezony jsme již veškerý program bývalého Divadla hudby přesunuli do Mozarteu v budově Arcidiecézního muzea. V říjnu zde uvedeme hned dvě inscenace specifického žánru divadla jednoho herce s živelnými výkony obou protagonistů. V listopadu pak v Muzeu umění nabídneme intenzivní třídní program k 30. výročí Listopadu 1989, letos mimořádně spojený s Nocí divadel. Od října do prosince se můžete rovněž těšit na loutkové představení nejen pro dětské diváky.

Divadelní představení jednoho herce

V pátek 18. října budou moci všichni, kdo přijdou na představení **Vítí Marčička**, bojovat po boku **Robinsona Crusoea** s bouří, domorodci, hladem a samotou. Krasojízda jednoho herce inspirovaná známým příběhem Daniela Defoea, bude plná nejen krkolomných kousků, dramatických okamžiků a humoru, ale také zamyšlení nad samotou člověka, přátelstvím a smyslem všeho dění. Rodinné divadlo pro všechny věkové generace.

Směs stand-up komedie a pohybového herectví ze světa nákupů uvede **Pavol Seriš** v pátek 25. října se svým autorským představením **Pri kase**. Pavol Seriš, kterého jsme již měli příležitost vidět v Divadle hudby v komediálním monodramatu Samko Tále, rád mixuje stand-up, pantomimu a prvky fyzického divadla. Původem slovenský herec, jenž má zázemí v Divadle Bolka Polívky, ve své tvorbě zkoumá možnosti a hranice divadla jednoho herce. V komedii z prostředí supermarketů a hypermarketů uplatňuje inteligentní humor i kritiku dnešní společnosti.

30 LET SVOBODY A NOC DIVADEL V MUZEU UMĚNÍ

Kurátorské, produkční a lektorské oddělení pro vás připravilo třídní intenzivní program od pátku 15. listopadu do neděle 17. listopadu. Po všechny tři dny bude zdarma otevřena budova Muzea moderního umění společně s výstavou fotografií a dobových dokumentů nazvaná **1989**.

Produkční a lektorský program pro dospělé návštěvníky

V pátek 15. listopadu zve David Hrbek na **talkshow** s respektovaným novinářem **Karlem Hviždálo**, mimo jiné autorem legendární knihy rozhovorů s Václavem Havlem **Dálkový výslech**. Tentokrát stylově o jeho knize Rozhovory s revolucionáři z roku 1989. Interview bude probíhat netradičně v prostoru bývalé kavárny Café 87 – v prvním patře Muzea moderního umění.

Stejný den uvedeme ve večerních hodinách v Mozarteu Arcidiecézního muzea již tradiční **Noc divadel** s Olivami, ovšem tentokrát ve zcela netradičním formátu. Představení divadelní improvizace s názvem **Olivy – nezapomeňme** bude inspirováno osudy pamětníků z Olomouce a blízkého okolí, jejichž životy prožaly dějinné okamžiky 20. století. Ve zcela mimořádné spolupráci přichystáme tento večer společně se souborem Olivy a organizací Post Bellum - Paměť národa Střední Morava. Vstup na tuto ojedinělou událost bude volný bez rezervace.

V den výročí, v neděli 17. listopadu, budete mít jedinečnou možnost zažít happening **Ohrada – 30 let svobody**. Plot, který dnes odděluje proluku Muzea umění od Denisovy ulice, plnil v roce 1989 roli nezávislého média. Na něj tehdejší studenti Univerzity Palackého vyvěšovali novinky o aktuálním dění. Z původních artefaktů té doby (plakátů, hesel, informací na cyklostylu), společně s lektory vytvoříte koláž přímo na ohradu. Pokud nic takového nevládníte, lektoři vám předají scanovány dobových materiálů. Podle hesla „Máme holé ruce“ můžete zanechat na ohradě stopy vlastních dlaní.

Noc divadel pro rodiny s dětmi

V sobotu 16. listopadu přijede pražský soubor **Damúza** zahrát v 9.30 a 11.00 pojednání o kultuře světa pro nejmenší. **Já, ty a to** je tanečně-pohybová inscenace určená pro batolata od deseti měsíců do tří let, vstup je zdarma. Vydejte se společně s kosmonauty na dobrodružnou cestu galaxií! Představení nabízí dětem první kontakt s divadlem. Respektuje jejich potřeby a citlivě je uvádí do světa pohybů, zvuků a dotyků. Počet míst je omezen a na představení je nutné se předem rezervovat.

Následující den, v neděli 17. listopadu, uvedeme slovenský soubor **Odivo** z Banské Bystrice s představením **Aero**, jazykově bezbariérovou inscenací pro rodiče s dětmi. Aero, které soubor zahrál i na festivalu loutkového divadla ve slovinském Mariboru, je o vztahu k létání, k pohybu ve vzduchu. Proudění rozhýbává různé materiály a vzduchové vibrace tvoří hudbu. Vzdušná laboratoř pro děti i rodiče a pro všechny, kteří mají chuť si uletět. Po představení proběhne pohádková dílna, kterou je třeba si rovněž rezervovat.

Odivo Aero

SEZONA LOUTKOVÝCH PŘEDSTAVENÍ NEJEN PRO DĚTI

Loutky bez hranic. Jabloňová pohádka

Loutky bez hranic. Příběhy malé Lupitiny Gonzáles

Teatr Pavla Šmída & Vojta Vrtek. Zpátky do Betléma

Pro všechny příznivce loutkového divadla jsme na sezonu 2019/2020 připravili pestrý program. Vybíráme inspirativní inscenace, sledujeme zajímavé absolventy, ale i vyzrálé profesionály. Nabízíme představení pro rodiče s dětmi, mateřské i základní školy, střední školy a dospělou veřejnost. Loutkové divadlo bývá často láskou na celý život a Muzeum umění hodlá tuto zálibu u diváků podporovat i nadále. **Obzvláště, když bylo české a slovenské loutkářství zapsáno na seznam světového nehmotného kulturního dědictví UNESCO.**

Neděle 20. října bude patřit **Jabloňové pohádce** a pražskému souboru **Loutky bez hranic**. Přivezou příběh na motivy pohádky Jabloňová panna od Karla Jaromíra Erbena. Jedna jabloň, jeden král, dvě holubice, dvě svatby a jedno velké prokletí. Dokáže statečný král zachránit svou jabloňovou lásku? Pro diváky od čtyř let vytvořilo tuto inscenaci duo Marcela Máchová a Dora Bouzková.

Tentýž soubor pak nabídne **Příběhy malé Lupitiny Gonzáles** ve dnech 24. a 25. října. Mexická oslava Dušiček je barevná a smrtečky i smřáci se s radostí scházejí a společně vyprávějí své příběhy. Pojďme se podívat do rodiny,

kde právě začíná Día de los Muertos, mexický sváteční Den mrtvých. Bude se tančit, bude se zpívat a bude se vyprávět. I zde v Zemi mrtvých se všichni rádi od srdce zasmějí! Inscenace je určena pro základní školy a diváky od osmi let. Získala ocenění na Festival of Puppetry Art v Bielsko-Bialej (Polsko) nebo na festivalu Skupova Plzeň.

V předvánočním období se 15. prosince vydáme **Zpátky do Betléma** s **Teátre Pavla Šmída** z Hošína a kejklířem **Vojtou Vrtekem** z Doudleb. Kdyby před dvěma tisíci lety ta patnáctiletá holka neřekla andělovi ano, tak by teď asi bylo vše úplně jinak. Asi bychom neslavili Vánoce, nestavěli bychom betlémy a dárky by nenosil Ježíšek. Setkání kejklíře a komedianta Vojtěcha s panem učitelem u Betléma. Společně vše okořeně vtipem, písničkami a žongléřskými triky. Představení je vhodné pro diváky od čtyř let věku.

Nemůžete-li přijít s dětmi na nedělní představení, přijďte některý jiný den. Od pondělí do středy (a někdy až do pátku) hrájeme v Mozarteu v 8.30 a 10.00 hodin pro mateřské a základní školy. Zavolejte do pokladny Arcidiecézního muzea (585 514 190) a jsou-li volná místa, rádi prodáme vstupenky právě vám.

Prvním loutkovým představením sezony pro dospělou veřejnost bude **Emil**, obrazová inscenace se zvířátky a kapkou krve, na motivy francouzských her, běčkových filmů a našich vnitřních představ. O tajemství idylly na samotě u lesa, o síle změnit rodové prokletí, o síle lásky, a hlavně o tom, jak kvičí prase v předsmrtné křeči. V umělecké koprodukcí Lukáše Bouzka – **Loutky bez hranic**, Radka Berana – **Divadlo b** a Adriany Kubištové – **Divadlo T601** hrájeme ve čtvrtek 24. října.

Loutky bez hranic & Divadlo b & Divadlo T601. Emil

7 DNY ŽIDOVSKÉ KULTURY OLOMOUC

JIDIŠ STÁLE ŽIJE!

23. 10. — 10. 11. 2019

STŘEDA 23. 10.

17.00 HODIN | MOZARTEUM | PŘEDNÁŠKA
simultánně tlumočeno | VSTUP VOLNÝ

**OREN ROMAN (IZR) | STRUČNÝ VHLED
DO DĚJIN JIDIŠ KULTURY**

Jidiš byla každodenním jazykem evropských Židů více než tisíc let. Koexistovala vedle posvátné hebrejštiny a jazyků, užívaných křesťanskými sousedy. Přednáška Orena Romana z univerzity v Haifě a Tel Avivu nám skrze texty v jidiš přiblíží jinde nezachycený život židovských mužů, žen i dětí. Přednáška v angličtině bude simultánně tlumočena do češtiny.

ČTVRTEK 31. 10.

17.00 HODIN | MOZARTEUM
PŘEDNÁŠKA – ČTENÍ | VSTUP VOLNÝ

**PETR JAN VINŠ | JIDIŠ ZPĚV
A JIDIŠ VZDOR**

Bohatá literatura v jazyce jidiš je českému čtenáři prozatím známá jen z nevelkého množství překladů. O zálučnostech překladatel jidiš bude hovořit religionista a překladatel Petr Jan Vinš.

PÁTEK 1. 11.

17.00 HODIN | MOZARTEUM
FILMART – FILMOVÁ SEKCE I | VSTUP VOLNÝ

THE LIGHT AHEAD

režie EDGAR ULMER | USA | 1939 | CZ titulky
Snímek bývá označován za opus magnum Ulmerovy filmové tvorby situované do prostředí východoevropského štetlu. Představuje expresionistickou konstrukci emancipované východoevropské židovské identity a zároveň je bolestným romantickým ztvárněním autorova vědomí blízkosti se zkázy evropského židovstva.

19.00 HODIN | MOZARTEUM
FILMART – FILMOVÁ SEKCE II | VSTUP VOLNÝ

AMERICAN MATCHMAKER

režie EDGAR ULMER | USA | 1940 | CZ titulky
Posledním jidiš filmem Edgara Ulmera je romantická komedie o mužské rozpolcenosti s Leo Fuchsem v hlavní roli. V příběhu elegantního a náročného starého mládence Nata Silvera významně tematizuje také problematiku asimilace židovské populace.

NEDĚLE 3. 11.

17.00 HODIN | MOZARTEUM | PŘEDNÁŠKA
VSTUP VOLNÝ

**MARIE KRAPPMANN | ZÁPADNÍ
JIDIŠ U ŽIDOVSKÝCH
KONVERTITŮ 18. STOLETÍ**

Přednáška se zaměří na vývoj tzv. západní jidiš v 18. století, kdy tento jazyk aškenázských Židů procházel v západní Evropě podstatnými změnami a začal z různých důvodů postupně mizet.

PONDĚLÍ 4. 11.

19.00 HODIN | KONVIKT | KAPLE BOŽÍHO TĚLA
KONCERT | VSTUPNÉ 200/150 Kč

**SVETLANA KUNDISH & PATRICK
FARRELL | NEW YIDDISH SONGS**

Avantgardní a zároveň tradicionalistické duo z Německa představí své klezmer a jidiš písně. Virtuozní akordeon spolu s blyštivým zpěvem rozezná kapli Božího těla.
www.pattysounds.com

ÚTERÝ 5. 11.

17.00 HODIN | VLASTIVĚDNÉ MUZEUM, 2. PATRO
VERNISÁŽ | VSTUP VOLNÝ

**JINDŘICH BUXBAUM
ZBOŽNÍ ŽIDÉ V EVROPĚ**

Výběr ze tří fotografických cyklů Jindřicha Buxbauma za účasti autora zahájí fotograf Jindřich Štreit, judaista a bohemista Daniel Soukup a s hudebním programem vystoupí Hana a Petr Ulrychovi s houslístkou Kateřinou Štruncovou.
Výstava potrvá do 1. 12. 2019.

19.00 HODIN | MOZARTEUM
FILMART – FILMOVÁ SEKCE III | VSTUP VOLNÝ

SAULŮV SYN

režie LÁSZLÓ NEMÉS | MAĎARSKO | 2015 | CZ titulky
Oskarový snímek sleduje dva dny života Saula Ausländera, který se snaží ve vyhlazovacím táboře Auschwitz najít rabína, aby mohl pohřbit svého údajného syna.

POD ZÁŠTITOU VELVYSLANCE IZRAELE J. E. DANIELA MERONA

Václavské nám. 3 → MOZARTEUM

nám. Republiky 5 → VLASTIVĚDNÉ MUZEUM

Univerzitní 3 → KONVIKT

www.mu.o.cz/dzko

ČTVRTEK 7. 11.

17.00 HODIN | MOZARTEUM
FILMART – FILMOVÁ SEKCE IV | VSTUP VOLNÝ

ASHKENAZ

režie RACHEL LEAH JONES | IZR | 2007 | CZ titulky
Dokument izraelské režisérky původem z Kalifornie představuje aktuální sociologicko-kulturní studii, mapující všechny aspekty výrazu „Aškenáz“.

19.00 HODIN | MOZARTEUM
FILMART – FILMOVÁ SEKCE V | VSTUP VOLNÝ

BLACK HONEY

režie URI BARBASH | IZR | 2018 | CZ titulky
Dokumentární snímek izraelského absolventa londýnské filmové školy Uri Barbashe se věnuje životu a dílu Abrahama Sutzkevera, jednoho z nejvýznamnějších jidiš básníků 20. století.

NEDĚLE 10. 11.

13.30 HODIN | URBAN GAME – MĚSTSKÁ HRA
OLOMOUC ŽIDOVSKÁ IV

Pokračování tematické procházkové městské hry po stopách židovské přítomnosti v Olomouci proběhne tentokrát ve dvou variantách – s chytrým telefonem v ruce, i postaru s mapou a papírovým průvodcem. První zastavení je v Arcidiecézním muzeu. Vhodné pro rodiny s dětmi od 6 let, samostatně i skupinově, hra se dá projít asi za 150 minut. Hra vznikla ve spolupráci Edukačního oddělení MUO a Centra judaistických studií FF UP.

DĚTEM

Milé děti, milí dospělí,
tvořivá stránka našeho časopisu
Vám připomene jedno důležité výročí.

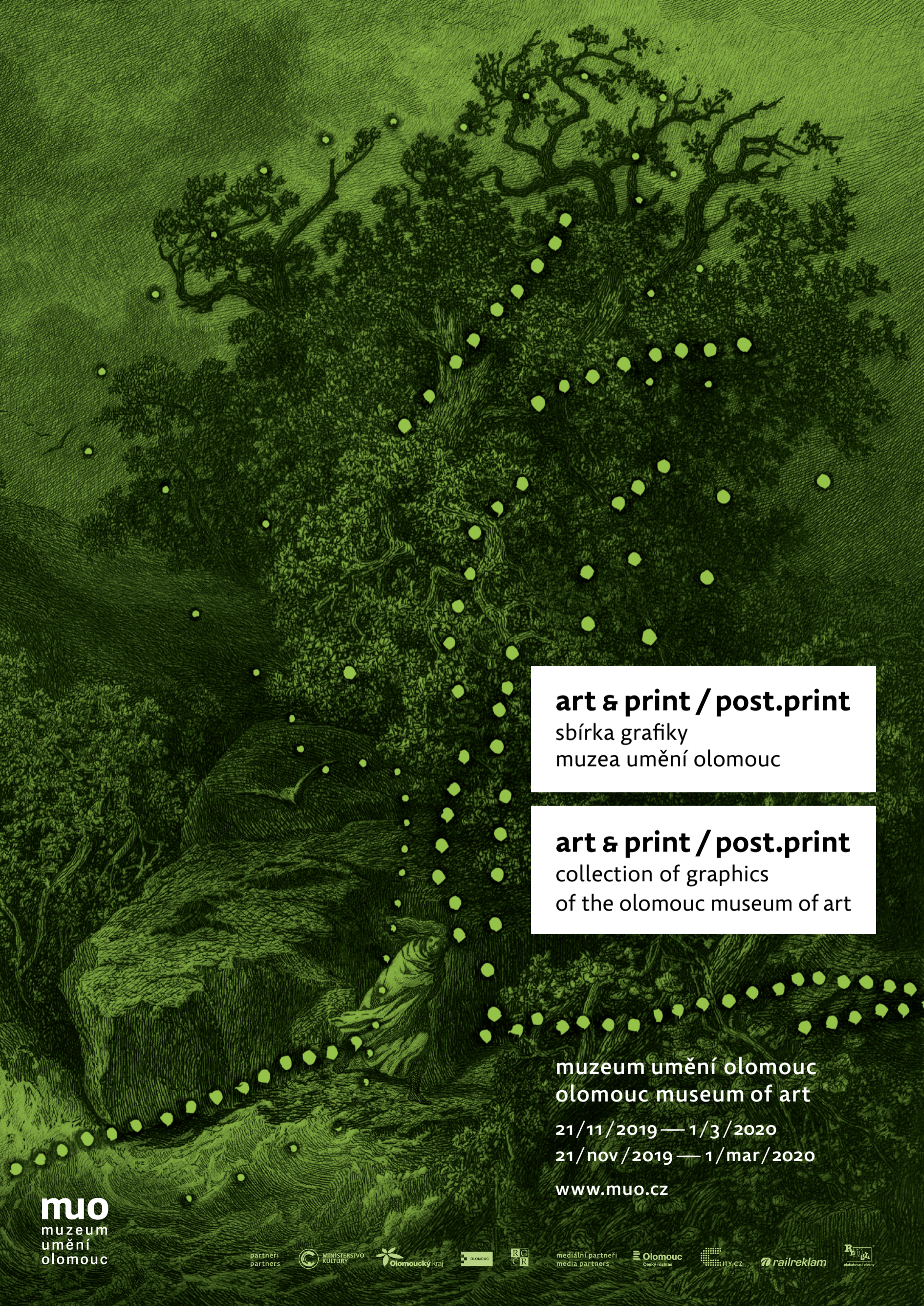

Listopad 89 se vžil mnohým z nás jako datum označující pád komunistu a převzetí vedení státu, tehdy ještě Československa, demokratickým hnutím Občanské fórum. Prvotní hybnou silou změn byli ale především vysokoškolská studenti. „Sametová revoluce“ vznikla spontánně jako reakce na brutální zásah policie proti pokojně demonstrovujícím studentům na Národní třídě v Praze. A kupodivu kromě krvavého pátku 17. listopadu 1989 během následujících týdnů velkých změn nebyla prolita krev. Naopak se atmosféra nesla ve velmi slušném a dokonce často i humorném duchu. Příkladem můžou být tyto fotografie, které zachytily happening olomouckých studentů, kteří tehdejší olomoucký Okresní výbor Komunistické strany Československa obestavěli zdi z papírových krabic. Na krabice pak kdokoli z náhodných kolemjdoucích mohl psát tehdejšími představitelům (nejen) humorné vzkazy. Zkuste sami nějak vtipně vymyslet a připište je na velkou fotografii.

Leckdo prožíval listopadové dny roku 1989 velmi silně. Zahrajte si na novinaře a zkuste vyzpovídat své příbuzné, kteří tu dobu jako studenti nebo již dospělí zažili. Zapište jejich výpověď a pokud se vám bude chtít, zašlete nám ji. Nejzajímavější zveřejníme (i anonymně) na našich sociálních sítích. Své texty můžete zasílat na e-mailovou adresu: hrbek@muo.cz

Odpověď na minulou hádanku: V minulém čísle časopisu Muzeum a na facebookových stránkách Muzea umění jste mohli nalézt malovanou hádanku s otázkou, kolikrát se na obrázku mezi svými uměleckými díly objevil biskup Karel z Lichtenšteinu-Castelcorna. Správná odpověď zněla: pětkrát. Dvě výtěky – Jitka Hozová z Bezměrova a Marie Dostálová z Loučan – obdržely pohádkovou knížku Tajemství Libosadu od Petra Hudce s ilustracemi Elišky Chytkové.

art & print / post.print
sbírka grafiky
muzea umění olomouc

art & print / post.print
collection of graphics
of the olomouc museum of art

muzeum umění olomouc
olomouc museum of art
21/11/2019 — 1/3/2020
21/nov/2019 — 1/mar/2020
www.muoz.cz